

KESKNÄDAL

Nr 30 (709) 4. august 2010

Ilmub aastast 1999

Hind
9 krooni / 0,58 €

ISSN 1406-9083

RAHVA POLIITIKALEHT

Meie rammumehed tõid Ungarist hõbedada

Foto www.gorsagym.ee

Hiljuti toimusid Ungaris viiendad paaris-rammumeeste maailmameistrivõistlused, kus Eestit esindasid võrumaalased Gert Gorshanov (vasakul) Antslast ja Meelis Pungits Vastseliinast. Mehed saavutasid üheksa riigi konkurentsivõimelise hinnatava teise koha, mis seni pole Eestil kordagi õnnestunud.

Võitis Ungari, teine oli Eesti, pronksi sai USA.

170 kg raskust tuli kanda 20 m kaugusele ja teine mees tõi sama maa pealt 190 kg raskust tagasi. Siin oldi esimesed.

Meremehkõnd, mis tähendab raskuste kandmist õlgadel. Raskust 350 kg tuli kummalgi vaheldumisi kanda 20 meetrit. Siin saadi esikoht.

500 kg kummi kantimine kuus korda. See tähendas raskuste tõstmist ükshaaval mööda astmeid kõrgemale; raskused tuli igaühel eraldi läbi tirida, ajad liideti. Raskused olid 150 kg, 225 kg, 250 kg, 275 kg ja 300 kg. Siin saadi teine koht. Kivide tõstmine alustele – 190 kg, 170 kg, 160 kg ja 140 kg. Mehed tõstsid kive vaheldumisi. 190 kg kivi jäi meie poolt tõstmata; sellega said hakkama ungarlased. Eestlased olid kolmandad.

Ungari sai kolm esikohta ja Eesti kaks.

Soovime rammumeestele uusi kordaminekuid!

Kalev Kallo
räägib Riigikogu
erakorralisest
istungist
Lk 5

Kadri Simson:
USA võitleb
probleemidega
Lk 2

Toomas Paur
vestleb
lõunaeestlastega
Lk 6

Juhtkiri

USA hõivatud võtmeküsimuste lahendamise

KADRI SIMSON
Riigikogu Keskfraktsiooni esimees

Möödunud kuul toimunud nädalasel visiidil USA-sse kohtusin mitmete sealsete poliitikute, ekspertide ning sõjaväelastega. Eesmärk oli saada esmastest allikatest infot selle kohta, kuidas USA näeb võimalusi välispoliitika sõlmeküsimusi lahendada. Kuid kuna sügisel on USA-dees ootamas olulise tähtsusega vahevalimised, tõstatasid kohtumistel sageli ka majanduskriisi ja tööpuuduse teemad.

Poolteist aastat USA presidendiks olnud Barack Obama ees seisavad välispoliitika-areenil neli võtmeküsimust. Kuidas maailm toibub majanduskriisist? Mis saab vinduvast Lähis-Ida rahuprotsessist? Mis saab Iraanist? Kuidas USA sõnastab Afganistanist väljumise põhimõtted?

President Obama päris eelkäijalt kaks ebapopulaarset sõda. Ameerika Ühendriigid, erinevalt NATO Euroopa-liitlastest, näevad end sõjas oleva riigina. Kuid Obama püüab Afganistanis nagu Iraagiski leida pikka aega kestnud konfliktile lõplahendust. Enam ei räägita võidust kui sellisest ega ka võitlusest terrorismiga. Afganistanist väljumiseks on piisav ka olukord, kus saab väita, et maha jäeti mõistlikul tasemel stabiilsus.

Ajasurvet väljumiseks dikteerivad Euroopa riigid. Neist mitmed on sõnastanud enda jaoks, et sõda Afganistanis lõppeb siis, kui nende riigi parlament nii otsustab. Oma väed viis neil päevil välja Holland. Vägede lahkumise on otsustanud ka Kanada parlament. Tuleval aastal alustab lahkumist Saksamaa.

Suurbritannia peaminister andis pärast valimisvõitu lubaduse, et tema riigi väed on Afganistanist lahkunud 2015. aastaks.

Möödunud kuul kogunesid Afganistanis esindatud riikide tipp-poliitikud Kabulis nõupidamisele, kus lepiti kokku, et 2014. aasta on tähtsajaks, mil Afganistani presidendi Hamid Karzai valitsus jääb olukorra eest iseseisvalt vastutama.

Julgeolekuanalüütik Anthony Cordesman nimetas peatselt üheksa aastat kestnud sõja suurimaks probleemiks, et endiselt ei ole keskvalitsusel esindatust suuremas osas Afganistani piirkondadest. Seni, kuni Karzai valitsus riiki hallata ei suuda, pole temast ka vastutuse ülevõtjat. Nii püüabki USA saavutada murrangut vägede lühiajalise kolmekordistamise kaudu. Kui aasta alguses oli USA väge Afganistanis 30 000 meest, siis suve lõpuks paisutatakse see ligi 100 000 meheni. Nii hakkab olukord aina enam meenutama

Iraagi sõja lõpupäevi, mil rahvusvahelise koalitsiooni osapooli jäi aina vähemaks. Enne Hollandi lahkumist oli Afganistanis 46 riigi koalitsioon, kuid kaks kolmandikku vägedest on juba USA omad.

Siiski ei ole sõda ja selle lõpetamine USA valimiste seisukohalt enam peateema. Tõtt öelda, sõda ei olnud seda juba presidendivalimiste ajalgi, sest jõuliselt trügis debattidesse majanduskriis. Kui kaks aastat tagasi tundus, et ees on ootamas halvim majanduslangus pärast 1930. aastate suurt depressiooni, siis nüüdseks on halvim ära hoitud. Obama on jõuliselt toetanud majanduse elavdamise pakette, mille abil on riik panustanud miljardeid dollareid investeringutesse ja töökohtade loomisesse, päästnud pankrotist mitu olulist autotehast ning kehtestanud pankadele karmi regulatsiooni. Obama administratsioonil on õnnestunud tööpuuduse kasv pidurdada, kuid sellele vaatamata on tööpuudus üheksa protsenti. Oktoobris ees ootavatel vahevalimistel on demokraatidel tõsine oht kaotada oma positsioonid nii Kongressis kui ka Senatis. Oma emotsionaalse osa demokraatide populaarsuse langusesse andis kindlasti ka Mehiko lahe naftakatastroofi pikk agoonia.

Kuid peamiseks põhjuseks on siiski majandus. Obamal õnnestus Bushi ajal alguse saanud majanduskriisi küll ohjeldada ning vältida selle muutumist tõeliseks majandusdepressiooniks, kuid tavavalijad on viimasel kolmekümnel kuul siiski kogunud palju ebakindlust. Majanduslikud mured kantakse valimislokorras aga võimulolijate arvele. Kui pooled töötajatest on viimastel aastatel kogunud kas töötust, palgavähendamist või sündpukusele saatmist, siis pole nad samasuguse olukorra jätkumise poolt. Paljud noored, kes kaks aastat tagasi olid demokraatide innukaimad toetajad, on nüüd töö leidmisega eriti raskustes. Nii on iga neljas alla 30-aastane täiskasvanu olnud sunnitud tagasi kolima vanematekoju. Pettumus ja madal valimisaktiivsus on aga vesi vabariiklaste veskile.

Vaatamata vahevalimiste tulemustele jätkab Obama presidendiametis ning peab eeloleva kahe aastaga saavutama lahenduse oma riigi majanduslokorrale ning leidma vastused ka rahvusvahelistele mureküsimustele. Tõhus tegevus annab ka lootust, et Obama tagasi-valimiskampaania ajaks on jõujooned taas demokraatidele soodsamad.

nädala nupud

Miinumumpalk Eestis häbiväärselt madal

Eurostati andmetel on Eesti miinumumpalka arvestuses Euroliidu riikide hulgas koos Bulgaaria, Rumeenia, Leedu, Läti ja Ungariga tagumiste hulgas. Eesti miinumumpalk on 278 eurot, Lätis on see 254 ja Leedus 232 eurot, kirjutab BNS.

Eurostati järgi on miinumumpalk 100–400 euro vahel veel Tšehhis, Slovakkias ja Poolas ning arvestusse kaasatud Türgis ja Horvaatias. Keskmisesse gruppi, kus minimaalne lubatud kuupalk jääb 500–900 euro vahele, kuuluvad Portugal, Sloveenia, Malta, Hispaania ja Kreeka. Võrdluseks võetud USA-s on see 872 eurot. Üle 1000 euro on miinumumpalk kuues EL-i riigis: Suurbritannias, Prantsusmaal, Belgias, Hollandis, Iirimaa ja Luksemburgis. Viimases ulatub miinumumpalk 1683 euroni. Bulgaaria 123-eurolise ületab see ligi 14-kordselt.

Võrdluse aluseks on selle aasta jaanuarist pärit andmed. Võrdluses ei ole Saksamaad, kus miinumumpalk ei laiene suurele hulgale töötajatele. Samuti puuduvad Taani, Itaalia, Austria, Soome, Rootsi, Island, Norra ja Shveits, kus miinumumpalk pole määratletud.

Arvestades maksude, teenuste ja kaupade kõrget hinnataset, makstakse Kesknädala hinnangul Eestis häbiväärselt madalat miinumumpalka. Märkimisväärne hulk eestlasi eelistabki miinumumpalga teenimise asemel minna hoopis välismaale tööle. 278 euro eest saab ju vaevalt üüri makstud ja leiva lauale. Teha iga päev rasket tööd vaid oma elunatukese seeshoidmiseks näib paljudele välismaale kolimutele elu ja tervise raikamisena.

Vaevalt et pidev kaadrivoolus ning töövõtjate motivatsioonipuudus alampalka maksvatele ettevõtetele endilegi kasuks tuleb. Paljude tavatööliste hoidmine miinumumpalgale ehk, teiste sõnadega, näljapajukil on üks põhjuseid, miks Eesti majandus võib jääda kiratsema veel pikkadeks aastateks.

Valitsus ei armasta Eestimaad!

Vabariigi Valitsus otsustas möödunud neljapäeval anda OÜ-le Vao Paas loa lubjakivi kaevandamiseks Jägala lubjakivikarjääris, kuigi Jõelähtme vallavolikogu seda ei toetanud, vahendab Delfi.

Vastavalt seadusele küsitakse loa andmiseks eelnevalt nõusolekut ka kaevanduspiirkonna kohalikul omavalitsusel. Jõelähtme vallavolikogu oli kaevanduse avamise vastu, tuues muu hulgas põhjuseks, et AS Eesti Energia Kaevandused kavandab lähiajal suurendada killustiku tootmist kogusteni, mis võimaldavad rahuldada kogu Eesti vajaduse selle toote järele, ning uut kaevandust pole seega vaja avada. Samuti leidis vallavolikogu, et enne looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010–2020 valmimist puudub võimalus kaaluda alternatiive.

Korralduse ette valmistanud Keskkonnaministeeriumi hinnangul on aga Jägala karjääri lubjakivivarude kasutuselevõtt riigile vajalik. Plaanitava kaevanduse piires ei ole kultuurimälestisi ega muinsuskaitseobjekte ning neist tulenevaid kasutamiskitsendusi. Lähimad looduskaitseobjektid asuvad maavara kontuurist 290 m kaugusel ja neid kaevandamine ei ohusta. Samuti ei ole alal kaitsealuseid loomaliike, kivistsi ega mineraale ning mäeeraldis ei jää Natura 2000 võrgustiku alale.

Kesknädala hinnangul on tegemist kujuka näitega sellest, kuidas valitsust tegelikult ei huvita kohaliku rahva heaolu ja puhas elukeskkond, vaid huvitab raha. Üksnes valimiseelsetel perioodidel etendatakse meedia kaasabil näitemängu „Ma armastan Eestimaad“. Majanduslike eesmärkide saavutamisel kaob Reformierakonnal ja IRL-il kiirelt nii rahvustunne kui ka armastus kauni loodusega kodumaa vastu. Neid ju ei huvita, et Jõelähtme valla elanikke hakkavad edaspidi häirima raskeveokite mürin ja hingematev tolmu ning et sealse kinnisvara hinnad langevad seetõttu oluliselt. Kesknädal soovib Jõelähtme valla ja ka teiste väiksemate omavalitsuste inimestel oma häält järgmistel Riigikogu valimistel Reformierakonna ja IRL-i poolt mitte anda.

Kokkuhoid inimeste turvalisuse arvelt lubamatu

Riigikogu Keskerakonna fraktsioon esitas esmaspäeval siseminister Marko Pomerantsile arupärimise politseiametnike sündpukusele saatmise kohta, mille tagajärjel on kasvanud kuritegevus ja vähenenud ühiskonna turvalisus.

„Selle aasta Politsei- ja Piirivalveameti eelarves ei ole küllaldaselt vahendeid kõigile töötajatele töötasu täies mahus maksmiseks,“ ütles Keskerakonna fraktsiooni aseesimees Ain Seppik. „Seetõttu on politseiametnikud sunnitud viibima puhkusele, millise aja eest tasu ei maksta ehk nn palgata puhkusele. Seda vaatamata sellele, et tööd oleks neil küllaldaselt ning nad ka ise sooviksid enam töötada ja selle eest ka tasu saada.“ Seppik ütles, et selline meeletu ja põhjendamatu kokkuhoid inimeste turvalisuse arvelt on andnud oma esimesed tulemused kaotatud elude ja hoogsalt tõusva kuritegevuse näol.

„Sisuliselt on Siseminister jättnud täitmata oma ülesanded inimeste turvalisuse kaitseks, millised on temale pandud Vabariigi Valitsuse seadusega,“ tõdes Seppik. „Parafraaserides ühe koalitsiooni-erakonna valimislubadust maksuvabadest reedetest, on Siseministerium politseivaldkonnas sisse viinud töövabad reeded.“

HIIBUSE NÄDAL

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn,
Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717
Toimetajad: 6 274 573
6 274 571
6 274 583

Peatoimetaja: Urmi Reinde
urmi@kesknadal.ee
Poliitikatoimetaja: Ivri Vee
ivari@kesknadal.ee
Uudistejuht: Indrek Veiserik
indrek@kesknadal.ee
Toimetaja: Tiit Maksim
tiit@kesknadal.ee

Toimetuse käsikirju ei tagasta.
Kesknädalas ilmunud artiklid
väljendavad nende autorite arvamust,
mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Ettevaatust, libauudised ründavad!

Nüüd suvel, tuleb neid uksest ja aknast. Konjunkturiuurijad teatavad: tarbijate kindlustunne kasvab, hirm tööpuuduse ees väheneb, hinnad ühtlustuvad Euroopa omadega! Statistikut häävavad rõõmsalt: masu 2008. aasta vaesusnäitajaid ei mõjutanud! Kuidas saigi kriis vaesust mõjutada 2008. aastal, kui ta alles siis algas?

HEIMAR LENK
heimar.lenk@riigikogu.ee

Et hinnad ühtlustuvad Euroopa omadega, tähendab tegelikult seda, et nad tõusevad. Registreeritud töötute arv väheneb, teatab töötukassa. Kuid jätab ütlema, et registreerimata töötute arv ja pike-mat aega töötada olnute arv kasvab. Valitsuserakonnad häävavad kooris: gaasitorude lahutamine

gaasifirmast laseb gaasihinna alla! Aga miks ei langenud elektri hind, kui hiljaegu liinid tootjailt ära võeti? Liinitasud hoopis tõusid 17%.

Kallis rahvas, eriti Kagu-Eesti inimesed, kelleni meie tänast lehte tavalisest rohkem jõuab! Olge raadiot kuulates ja telerit vaadates tähelepanelikumad kui varem! Riigikogu valimised lähenevad ja õukonnameedia on ennast selleks ümber

häälestamas. Mida päev edasi, seda paremad uudised meieni jõudma hakkavad.

Tuletage meelde eelmisi presidendivalimisi. Arnold Rüütli kohta ei ilmunud ühtegi head uudist, Toomas Hendrik Ilvese kohta aga ei lastud eestriisse mitte ühtegi halba uudist. Kas meenub kellelegi meie lugejaist mõni hea uudis Edgar Savisaare tegemistest?

Ei leia ma ajalehtedest ka tiku-tulega otsides analüüsi statistika kohta, et iga kolmas vananimene elab meil vaespiiril, et sotsiaalkuludeks eraldab Eesti üle kahe korra vähem raha kui Euroopa Liidus keskmiselt, et ligi pool elanikkonnast vaevleb depressiooni

küüsis, et enesetappude arv on taas kasvamas. Kas on keegi ette hoiatanud, et pärast eurole üleminemist, kui Eesti pensionär hakkab saama alla kolmesaja eurost pensioni, langeb ta Euroopa Liidu mõistes automaatselt vaeste inimeste risikirühma?

Inimesed olge valvsad! Teid püütakse mõjutada igal sammul. Seepärast püüdke mõelda oma peaga ja iga uudis, iga reklaam oma isiklikust ajast läbi lasta. Ümbritsevat ainult omaenda mõistusega hinnates suudame teda õigesti mõista ja selles valedest tulvil infomõl-lus iseendaks jääda.

Populaarne miniregatt südalinnas

Foto: Indrek Veiserik

Tallinnas Vabaduse väljakul algas 30. juulil Tallinna miniregatt, mille raames saab väljakule rajatud miniatuuril Tallinna lähel laevatada raadioteel juhitud purjekaid ja muid veesõidukeid.

Kümme päeva kestev kogupereüritus toimub Tallinna linnavalitsuse ja AS-i Tallinna Vesi koostöös korraldatava kampaania raames, mille eesmärk on teavitada tallinlasi sellest, et 2011. aastaks jõuavad linn ja veefirma lõpule Tallinna veevärgi ja kanalisatsiooni väljaehitamise ja igal Tallinna kodul tekib võimalus liituda ühisveevärgiga. Miniregatt on osutunud äärmiselt populaarseks. Nädalavahetusel osales sellel ligi 1500 huvilist. Nii laupäeval kui ka pühapäeval olid esimesed mängulaevu juhtida soovijad kohal juba enne regatipäeva algust. Lisaks tallinlastele osales regatil külalisi lähedalt ja kaugelt. Lisaks miniregatil laevatamisele saab AS-i Tallinna Vesi telgis tutvuda vee-ettevõtet puudutavate infomaterjalidega. Samuti leiavad telgis tegevust igas vanuses lapsed. Igal pooltunnil alustatakse erineva veeteemalise mänguga ning tublimatele jagatakse auhindu. Telgis võib lisaks mängudest osavõtmisele ka joonistada.

Raepress, Kn

Terane mõte

„Tegemist on riigiasutusega, kes teatavasti funktsioneerib maksu maksja rahadel. Seetõttu ei tohiks tal maksumaksja ees ka mingeid saladusi olla, kui tegemist ei ole just näiteks sõja-saladusega.”

14. ja 20. juulil sõitsid Kaitseministeeriumi ametnikud töösõite tehes mööda Lõuna-Eestit. Mõlemal juhul fikseeris kiiruskaamera nende liikluseeskirjarikkumisi. Kaitseministeerium keeldub kiirust ületanud ametnike nimesid avaldamast. 29. juulil Eesti Päevalehele olukorda kommenteerides pidas politoloog Rein Toomla sellist andmete varjamist kahetsusväärseks.

Barack Obama versus Julian Assange

USA pealinnas Washingtonis asuvasse hotelli- ja bürookompleksi Watergate, kus asus Demokraatliku Partei valimisstaap, murti 1972. aastal sisse. Afroameeriklasest turvamees Frank Wills, kes avastas sissemurdmise, teavitas sellest kohe politseid.

INDREK VEISERIK
Kesknädala reporter

Willsi otsustava tegutsemiseta poleks maailm ilmselt kunagi teada saanud tagasi valimist taotlenud vabariiklasest presidendi Richard Nixon meeskonna väärtedest. Willsi tähelepanelikkus ja kiire tegutsemine töid hiljem kaasa Watergate'i afääri, mille lõpptulemusena Nixon 1974. aastal astus tema vastu esitatud süüdistuste tõttu ametist tagasi. On kindel, et tänu Willsi otsustavale tegutsemisele muutus järgnevateks aastakümneteks USA poliitikaolu nii ausamaks kui ka läbipaistvamaks, sest vabariiklased said väga valusalt vastu näppe.

Millise tänu pälvib Wills oma ennastsalgava tegevuse eest? Willsi nimi lisati pärast Watergate'i afääri musta nimekirja, mis muutis tal uuesti tööle saamise võimatuks. Ta surigi 2000. aastal ajuvähki puruvaese ja hüljatud mehena. Seega sai Wills karistatud selle eest, et julgus teha ausalt oma tööd, kutsudes politsei pärast kahtluste tekkimist Watergate'i hotelli. USA filmilavastaja Spike Lee 2004. aastal valminud linatõeses „Ta vihkab mind“ (She hate me) on meisterlikult välja toodud Willsi ja teiste temasuguste vilepuhujate traagika.

Klaperjaht lekitaja püüdmiseks

Willsi kurb saatus meenus seoses eelmise nädala uudisega, kus Rootsi organisatsioon Wikileaks avaldas peaaegu 90 000 salajast dokumenti, mis sisaldavad Afganistani sõja üksikasju. Nende dokumentide näol on tegemist Pentagoni töötajate raportitega. Mitmed käsitlevad afgaani tsiviilelanike tapmist ja salaoperatsioonide läbiviimist. „Need dokumendid annavad sõja käigust täpse ülevaate,” ütles Wikileaks asutaja Julian Assange. „Me

usume, et tee õigluse seisneb läbipaistvuses. Meie eesmärk on õigluse jalule seada,” lisas ta.

Vabariiklasest kaitseministri juhitud Pentagoni esmaseks reaktsiooniks Wikileaks tegevusele oli klaperjahhi alustamine teabe lekitaja vastu. Eelmine USA president George W. Bush küll alustas terrorismivastast sõda Afganistanis, kuid otsusega saata Afganistani lisavägesid võttis Barack Obama sõjast tuleneva vastutuse enda õlule.

Saladokumentide avalikustamine võib küll teatud määral mõjuda kahjulikult USA ja NATO Afganistani operatsioonidele tulevikus. Enne 2008. aasta USA presidendivalimisi enese kõrgeid moraalseid väärtushinnanguid tutvustanud Obama teeks poliitiku ometi suure vea, asudes nüüd, kõigest kaks aastat hiljem Wikileaks tegevust hukka mõistma. Kui dokumentide avalikustamine tulnuks ilmsiks Bushi presidendiks oleku ajal, oleks Obama

VASTASSEIS: Obama (ülal) on jäänud Assange tegevuse tõttu raskesse seisusse. Fotod internetist

tõenäoliselt esimesena tunnustanud Wikileaksit tõe jaluleseadmise suunatud tegevust.

Rahvas pooldab märtreid

Nii Frank Wills kui ka Julian Assange on sarnased seeläbi, et nad on paljude võimustruktuuride usaldusväärsuses kahtlevate inimeste silmis tõelised kangelased. Nende suured isiklikud läbielamised vaid suurendavad paljude poolehoidu nende suhtes. Mida rohkem Assange USA võimude ahistuse ohvraks langeb, seda suurema märtrioreooli ta rahva silmis omandab. Oma senise ametiaja jooksul on Obama saavutanud väljapaistvat edu USA majanduse, sotsiaal- ja hariduspoliitika kujundamisel. Loodetavasti suudab ta olla sama edukas ka välispoliitilises tegevuses.

Anname kohalikele omavalitsustele nende raha tagasi!

4. osa

Ain Seppik:

Eks muidugi eelarve on prioriteetide küsimus. Just kuulsime, kuidas 11 miljonit kulutatakse euroteavituseks ja et see raha kanditi Reformierakonna liikme firmale. Ka see on valik, kuigi halb valik nähtavasti. Minu küsimus on pigem selles, et möödunud aasta oktoobrikuust, kui ma ei eksi, on olemas Riigikohtu lahend, mis oma sisult ütleb, et riigi poolt antud funktsioonid omavalitsustele peavad olema kaetud rahaliselt. 400 miljoni võrra vähendati eelarvet, mille puhul Taavi Rõivas ütleb, tuleb püksirihma pingutada, kuid millised funktsioonid siis riik võttis kohalikele omavalitsustelt selles ulatuses ära, või valitseb meil praegu põhiseadusevastane olukord edasi?

Sarapuu: Hea, et Tallinna linnavalitsus asus omavalitsuste põhiseaduslike õiguste kaitsel, ja tuletan meelde, et aasta kestis hagi menetlemine. Riigikohus oma hinnangutes oli ikkagi väga-väga-väga karm. Omavalitsuste rahastamise õiguslikult reguleerimata jätmisele andis Riigikohus hävitava hinnangu. Ja tõsi, ta tuvastas, et riik on jätnud põhiseaduse vastaselt reguleerimata riiklikud kohaliku omavalitsuse kohustused. Kui me nüüd võtame tulubaasi vähemaks, võime alati öelda, et omavalitsused ei pea ühte või teist asja tegema. Ma enne siin nimetasin, jutt oli spordist, jutt oli lasteaeade. Võiksin ühe näite tuua, kuidas informatsioon, et omavalitsuste tulubaasi vähendatakse, jõudis juba enne lasteaeadesse, kui ametlikult jõuti rääkida. See oli teatud poliitiline ettevõtmine. Praegu käitatakse põhiseadusevastaselt ja mina olen veendunud, et täna ei tohiks, nii nagu riik on praegu käitunud, omavalitsustel tulubaasi, ja just aasta keskel, ära võtta.

Kaia Iva:

Sa eespool viitasid, et omavalitsus vajab edukaks toimimiseks veel ühte täiendavat bürokraatlikku instrumenti, nimelt standardit tema ülesannete kohta. Omavalitsustele teatavasti tegutsebseaduse alusel, kuulates oma kogukonna arvamusi, ning seadustest lähtudes saab suurem osa omavalitsusjuhte omavalitsuse juhtimisega kenasti hakkama. Ei ole võimalik omavalitsustel ühineda, kui sellist bürokraatlikku mehhanismi pole loodud. Julgen praktikuna kinnitada, et seaduste alusel on see täiesti võimalik; omavalitsuste ühinemine nimelt. Aga küsingi ühe konkreetse näite põhjal. Seadustes on kirjas, et omavalitsusel peab olema kehtestatud üldplaneering. Mitmetel omavalitsustel pole seda tehtud. Kuidas see standard aitaks omavalitsust seda ülesannet täitma panna? Kuidas seda seaduslikku kohustust sinna veel kord sisse kirjutada??

Sarapuu: Jah, ühtepidi on õigus, teistpidi on tavapraktika. Kui vaatame praegu Põhjamaid (Põhjamaade mudeliga oleme ju kõik siin tutvunud), siis nii Soomes ja Rootsis kui ka Taanis on need standardid, mis on välja töötatud just nimelt haldusministri jaoks või rahandusministri jaoks või siis valitsuse jaoks, kes asju hindavad läbi nende standardite. Ega me siin mingit uut maailma tõepoolest avasta. Teised on sellega hakkama saanud.

Kui meie arvame, et see on bürokraatlik instrument, siis seda loomulikult ei tehta. Kui leitakse, et Põhjamaade mudel on mõistlik ja Põhjamaade mudeli järgi võiksime käituda, siis tõenäoliselt tehakse. Minu teada praegu regionaalministri büroos siiski selle teemaga vaeva nähakse ja tõepoolest kaardistatakse nii neid funktsioone, mida riik teeb, kui ka neid, mida omavalitsused teevad, et luua need standardid.

Usun küll, et kui Põhjamaades on see teema õigustatud ja võetakse ministrite poolt oma töös aluseks, siis küllap kehtestatakse meil ka.

Helle Kalda:

Huvi pärast vaatasin, kuidas tõsis tulubaas. 17. detsembril 2003 vähendas tänane koalitsioon tulumaksu 26 protsendilt 20-le, mõtlemata, kuidas kohalikud omavalitsused

elarovet täidavad. Hakkasin vaatama aastate viisi läbirääkimisi, mille alusel tõsis tulubaas. Ma ei jõua ette lugeda kõiki neid sotsiaalteenuseid, mida on antud omavalitsustele, aga võtsin 2007. a läbirääkimised, ja siin on kirjutatud, et haridus- ja kultuuritöötajate palkade ühtlustamiseks lepiti kokku, et tulubaasi tõstetakse 0,1%, et palgad ühtlustuksid. Sellega tuli 11,9%.

Teiseks, maksukohuslaste poolt makstav intress, mida said enne omavalitsused, läheb nüüd riigitulusesse; see on 0,03%. Kuidas te hindate, kas see on sõnum, et kuna nad täna ei toeta, peaks intress tulema tagasi kohalikele omavalitsustele, olema nende tulubaasis, ja mis anti omavalitsustele üle, et kultuuri- ja haridustöötajate palka ühtlustada, tuleks nüüd vähendada?

Sarapuu: Jah, tegelikkuses ongi vähendatud. See ongi häda. Mäletan, kui see vaidlus käis, et 0,03% tuligi ainult sellepärast juurde, et oleks mõistlik ühtlustada lasteaeade õpetajate palkad ja väga mõistlik oleks lähtuda lasteaeades sellest, nagu oli varem kokku lepitud. Muuseas, ongi nii, et läbirääkimistel valitsusega vaidlevad omavalitsused need erinevad palgatasemed ja ka tulubaasi tasemed erinevalt läbi. Siia alla tuleb väga palju komponente. Täna võib öelda kas või seda, et näiteks puuetega laste toetus on tõsiselt vähenenud.

Mul ei ole tabelit hetkel ees, aga kui ma vaatasin, oli see ääretult väike number, matusetootused jne. Siin võib ju öelda, et jah, matusetootus on ära võetud siinsamas Riigikogu saalis, aga omavalitsus peab need küsimused lahendama inimeste osas – ega lahkunud siis maa peale jääda saa. Küsimus on õigustatud, ja arvan küll praegu, et omavalitsused on pandud väga raskesse seis, kas või läbi näidete, mida siin küsija ütles ja ka mina praegu rääkisin.

Keit Pentus:

On täiesti arusaadav, et Tallinna ja Pärnu nimetamine paneb teid kuidagi ebamugavalt ennast tundma, sest eks see ongi üsna piinlik, mis seal mitme aasta jooksul eelarvetega toimunud on. Aga jätame konkreetsed omavalitsused kõrvale ja räägime rohkem teoreetiliselt.

Kas teil on mõni ettepanek, kuidas lahendada probleemi, kus mõned omavalitsused (nimesid nimetamata) tekitavad aastate jooksul väga suurt eelarve miinust, elavad üle jõu, ja selle tulemusel lõppkokkuvõttes kannatavad kõik, sest kõigi tulubaasi vähendatakse, et paari omavalitsuse tekitatud suurt miinust ja eelarvedefitsiiti katta? Kas teil selle kohta on mõni ettepanek, kuidas sellises olukorras läheneda, kas peaks läheneda omavalitsustele ka diferentseeritult?

Sarapuu: See päris nii ei ole. Omavalitsus ongi kohalik omavalitsus, ja on kahju, et meie siin saalis vahel sellest aru ei saa. Kogukonnatunne on see, mis kohalikus omavalitsuses läbi volikogu otsustabki ära, kas näiteks kehtestatakse mingi kohalik maks või mitte, lubatud piires, kas näiteks lahendatakse ära mingid küsimused või mitte. Muuseas, ega Tallinn ja Pärnu mind võpatama pane, sest kui räägime Tallinnast, siis arvan, et tänu sellele nii rahanduskomisjonis kui ka valitsuses saabki nalja visata, et Tallinn on niivõrd suur ja Tallinn on oma probleeme niivõrd hästi lahendanud ja saabki nende lahendamiseks päris hästi hakkama, et selle pinnal võib nalja teha ja nalja visata.

Minu ettepanek on, et eks siis kogukonnavalimised näitavad, kas näiteks raha on õiglaselt kasutatud või mitte. Tallinna valimisi me ju teame ja oleme näinud. Samamoodi on ka teiste omavalitsustega. Kogukond ise otsustab oma rahaliste vahendite kasutamise, otsustab ka tulubaasi, ja otsustab ise, kas ta selle tulubaasi kujundab läbi kohalike maksude või mitte.

Lõpp 11. augusti lehes

Ujulate ol

Hiljuti esitasin parlamentaarse järelevalve korras kultuuriminister Laine Jänesele kaks kirjaliku küsimuse vormis arupärimist, millest üks puudutas spordi riiklikku arengukava ja teine spordibaaside, täpsemalt, ujulate olukorda Eesti Vabariigis.

EVELYN SEPP

Riigikogu põhiseaduskomisjoni aseesimees, Keskerakond

Uudisteportaali Delfi andmeil päris selle kohta aru küll kogunisti mitu Riigikogu liiget. Siinkohal tervitused Delfile, sest mina ei ole veel mitmuses ja minul on ka nimi. Kui te järgmine kord oma uudisnappu kirjutate, siis leiate ehk ka võimaluse pisut täpsemad olla!

Kultuuriga on sel küsimusel pistmist sedavõrd, et spordiinvesteeringute suunamine kuulub just selle ministeeriumi valdkonda. Seega tuleb ka eeldada, et neil on oma haldusalast professionaalne ettekujutus ning vastavad teadmised.

Põiklev kultuuriminister

Aga eks otsustage ise. Ettepanekule esitada Eestis töötavatest basseinidest maakondade kaupa detailne ülevaade, kus kajastuks ehitusaasta, basseini pikkus ja radade arv, vastas Jänesele, et mina peaksin ise seda teadma, ja kui ei tea, siis otsigu ma Kultuuriministeeriumi kodulehelt, kus pidavat ülal olema ammendav ja detailne vastus minu küsimusele. Loomulikult ma siis otsisin ja leidsin ka selle, mida ministriproua peab ammendavaks ja detailseks. See nägi välja täpselt selline:

UJULAD		SWIMMINGPOOLS
50 m	3	50m length
25 m	65	25m length
väiksemad	21	Smaller
välisujulad	21	outdoor swimmingpools

Pealegi – see ülevaade pärineb 2006. aastast...

Ujumissõbrad tahaksid kindlasti teada, kus on see 3,5-meetrine basseini. Kui olla irooniline, siis, kas see ongi see ainus rahvusvahelistele nõuetele vastav ujumiskeskus Eestis, mida keegi näinud pole?

Edasi palusin detailset ülevaadet sellest, millal, kuipalju ja millisesse ujulatesse on riik suunanud oma investeeringuid viimase 10 aasta jooksul. Selle peale soovitas Jänesele koos oma meeskonnaga taas leida see informatsioon Kultuuriministeeriumi kodulehelt. Justkui olnuks neil avalikkuse huvides raske see ise vastusesse kirja panna.

Teades, kui halvas olukorras on ujumisvõimalused Eestis, ma mõistagi austusest spordisõprade vastu selle otsingu tegin. Ega mul käsi sellest veel ära kuku. Tulemuste üle aga otsustagu lugejad ise. Ja kui hästi järele mõelda, siis kardan, et isegi Jänesele olnuks pisut piinlik sellele kokkuvõttele otsa vaadata. Küllap sellepärast ei suvatsenud ta ka minu küsimusele vastata.

Kodulehe andmeil on Eesti Vabariik alates 2002. aastast ujumise kui eluõpetuse tagamiseks üliolulise infrastruktuuri panustanud järgmiselt:

Ukord Eestis trööstitu. Kauga veel?

Foto internetist

2002. aastal

Märjamaa ujula renoveerimine 2,1 miljonit krooni
Sillamäe ujula renoveerimiseks 3,3 miljonit krooni

2003. aastal

Käina spordihoone ujulasse 2,5 miljonit krooni
Sillamäe ujulasse 2 miljonit krooni
Märjamaa ujulasse 1,5 miljonit krooni

2004. aastal

Märjamaa ujulasse 12,5 miljonit krooni
Avinurme ujula renoveerimiseks 4 miljonit krooni

2005. aastal

Vinni ujulasse 1 miljonit krooni
Loksa ujulasse 2 miljonit krooni
Kohtla-Järve spordikeskuse ujulasse 1,5 miljonit krooni

2006. aastal

Kehra ujula projekteerimine 0,6 miljonit krooni
Kohtla-Järve spordikeskuse ujula 1,5 miljonit krooni
Tootsi ujula siseremont 0,6 miljonit krooni
Türi ujula 0,7 miljonit krooni

2007. aastal

0 krooni

2008. aastal

Kuremaa tervisekeskus 0,1 miljonit krooni

Aastatel 2009–2010 ei ole Kultuuriministeeriumi kodulehe andmeil vähemalt ujulate taastamise või ehitamise avalikest vahenditest investeeritud ühtegi krooni. Samuti ei leidu kodulehel andmeid aastate 2000–2001 kohta. Kas ka need esitatud arvud kajastavad riigi investeeringuid või üldse nende objektide parendamiseks kulutatud vahendeid, nappidest ridadest ei selgu. Ehk siis viimase üheksa aasta jooksul on riigi rahakott ujumisvõimaluste tagamiseks avanenud vaid umbes 36 miljoni krooni ulatuses.

Korralikke ujulaid Eestis napib

Palusin ülevaadet kõigist avalikest vahenditest tehtud investeeringute kohta. Kui nüüd Kultuuriministeeriumil on selle kokkuvõtte suhtes proteste, võiks ta järgmisel korral ise vastata

Aastatel 2009–2010 pole Kultuuriministeeriumi kodulehe andmeil vähemalt ujulate taastamise või ehitamise avalikest vahenditest investeeritud ühtegi krooni.

nii, nagu küsitakse. Kui mitte, siis asjast puudutatud inimesed saavad aru, kui suur prioriteet on ujumisoskus Eesti riigi jaoks ja kui palju lähevad ujumisoskusega inimeste traagilised surmad tegelikult korda neile, kelle otsustest sõltub suurel määral see, kus ja kuidas on inimestel oma ujumisoskust võimalik parandada ja arendada.

Selliste vastuste peale ei imesta, et Delfi noppis minu arupärimise vastusest välja ka selle, et kultuuriministri arvates peaksid vanemad ise oma lapsed ujuma õpetama. Muidugi peaksid. Matemaatikat ja kõike muud peaksid nad samuti ise lastele õpetama. Võib-olla oleks odavam koolid üldse kinni panna, sest minevikus, kui osa inimesi käis üldse paar talve külakoolis, õppis enamik meie esivanematest ikka pիրրutule valgel koduse juhatus järgi lugema ja rehkendama?

Kirsiks tordi peal oli aga samast vastusest pärit hinnang, et Eestis on tervelt kaks rahvusvaheliste nõuetele vastavat ujulat. Tule taevas appi! Muud ei oska selle peale küll kosta.

Üks neist ujulatest on Kultuuriministeeriumi teadmisel Kalev Spa ujula. See on küll tore ja pika ajaloo ujumiskoht, mille rajal pikkust 50 meetrit – ja mis muide ainuke Põhja-Eestis. Kuid rahvusvaheliste nõuetele vastavusest on see umbes sama kaugel kui Kuu Maast.

Teine nõuetele vastav ujula on Aura keskus. Tõsi on see, et Aura keskus võisteldakse, seal saab treenida, ja meie oludes on see parim ujula. Paraku on sealgi probleeme kuhjaga; ujula vajab hädasti laiendamist ja ehitusvigade parandamist. Rahvusvaheliste nõuetele ei vasta ka see ujula!

Ja mis saab siis nüüd edasi? Eks ma kirjutan aga järgmise arupärimise ja palun Kultuuriministeeriumil endi vastustesse ka pisut süveneda. Siis küsin uuesti detailset ülevaadet basseini kohta ja investeeringute kohta samuti!

Evelyn Sepa blogist

Valitsus silmitsi lõhkise künaga

Õnneks mitte väga tihti, aga siiski seisame järjekordselt silmitsi ühe asjandusega, mida nimeatakse lõhkiseks künaks. Kuna see ei ole esimene kord, hakkasin tahtmatult meenutama eelmisi „künasid“ ja nende autoreid. Endalegi väikese üllatusena avastasin, et alati on tegemist ühe ja sama IRL-i väikese autoritekkollektiiviga, kes iseennast peavad vist juurageeniusteks.

KALEV KALLO

Riigikogu liige, Kesksfraktsioon

Esimesena meenus nende katse riigi rahaliste raskuste sildi all muuta Riigikogu praeguse koosseisu liikmete tasustamise korda. Siis selgus, et oma loometuhinas olid nad jätnud läbi lugemata põhiseaduse, kus siililegi selges sõnastuses seisab, et Riigikogu saab seada palgatingimused alles järgmisele koosseisule. Tol korral ei lõppenud visadus enne, kui Riigikohus selle selgelt välja ütles.

Järgmisena meenub juba kuulus soolise võrdõiguslikkuse seaduse eelnõu menetlemine, kus meile tuntud autoritekkollektiiv kaasa löi, täiendades seda kohalike omavalitsuste valimiste seaduse täiendusega, millel oli ainult üks nähtav eesmärk – suurendada Tallinna linnavolikogu liikmete arv 63-lt 79-le. Küll oli see eesmärk aga risti vastupidine Riigikogu liikmete palga eelnõule, milles sooviti raha kokku hoida; selles eelnõus aga Tallinna kulutusi suurendada. Selles pole aga midagi iseäralikku, sest tänase koalitsiooni kogu senise tegevuse eesmärgiks on olnud riigi kulutusi inimeste toimetulekuks kärpida ning kohalike omavalitsuste kulutusi suurendada ja nendelt veel raha ära võtta. Teatavasti saatis president ka tolle küüraka soolise võrdõiguslikkuse seaduse Riigikokku tagasi, ja asi lõppes kahe eraldi seaduse tegemisega.

Nüüd siis praegu ja siin meie ees olev „küna“. Päris ehmata on mõelda, mis vee- ja kanalisatsioonimajanduse turul täna oleks toimunud, kui president oleks monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seaduse välja kuulutanud. Alates 15. juulist oleks kohalikel omavalitsustel kadunud igasugune õigus kooskõlastada ja kehtestada vee- ja kanalisatsiooniteenuste tariife ja liitumistasusid. Enne 1. jaanuari 2011 ei oleks vee-ettevõtjal neid vaja olnud ka kooskõlastada Konkurentsiametiga. Vee-ettevõtjad oleksid võinud välja saata selliseid arveid, mis kliendid tummaks oleks võtnud, ja nende arvete sissenõudmisel oleks vee-ettevõtjaile igati seaduspärane õigus jäänud.

Loomulikult on see pilt minu poolt veidi utreeritud, et selgemini esile tuua asjade ühest küljest tõsidust ja teisest küljest absurdust. Arvan, et ükski vee-ettevõtja nii poleks teinud, sest reaalses keskkonnas tegutsedes on neil mitmeid kordi rohkem vastutustunnet, kui mõnede seaduste autoritel, sest nad peavad samas keskkonnas edasi töötama ka peale 1. jaanuari 2011. Olen rääkinud mitme seda teenust osutava firma juhiga, ja nende põhiprobleem olnukski selles, et oleks puudunud partner, kellelgi läbi arutada ja kooskõlastada järgmise aasta tariifid ja neid nõuetekohastel tähtaegadel teatavaks teha.

Nüüd veel ühest tahust seoses käesoleva eelnõuga. Eelnõu menetluse käigus täiendati seda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi, Keskkonnaministeeriumi ning Riigikogu ametnike ja spetsialistide abiga nii palju, et sellest sai tegelikult kaugkütteseaduse ning vee- ja kanalisatsiooniseaduse muutmise seaduse eelnõu. Teatavasti muudeti ka pealkirja, kuigi ka uus pealkiri ei vasta tegelikult sisule. Menetluse lõpuks tundusid eelpoolnimetatud seaduste muudatused olevat mõistlikud, mistõttu ka opositsioon asus seda eelnõu toetama ja hääletas osaliselt selle vastuvõtmise poolt. Suure hulga soliidsete ametiasutuste spetsialistide kaasalöömine eelnõu parandamisel ja lihvimisel tõenäoliselt unutas meie valitsuse eelnõu autorite ja nende toodangu suhtes.

Siin sobib meelde tuletada juba antiikajast pärit tarkust – eksimine on inimlik. Olen kuulnud öeldavat, et kes kaks korda ühes ja samas kohas eksib, see pidavat juba idioot olema. Tasub selle üle mõelda! Pealegi tänaseks on koalitsiooni mõnes osapooles jõutud selgusele, et selle eelnõu seaduseks saamine tõstab kindlasti osade vee-ettevõtete teenuste hinda, seda võis kuulda ka „Aktuaalse Kaamera“ uudistes. Teiseks, ei ole enamusel tekkinud mitte mingisugust veendumust, et mõneski kohas veehind langema peaks, kuna algatajad on oma kampaania üles ehitanud blufile ja puuduvad igasugused reaalsusel põhinevad analüüsid.

Täna suudab iga vee-ettevõtja oma hinna Konkurentsiametile ära põhjendada ja Konkurentsiametil puudub *know how* selle ümberlükkamiseks, eriti juhul, kui vastas on tunnustatud rahvusvahelised eksperdid. Kui mitte muidu, siis kohtus on nende sõnal kindlasti suurem kaal. Milleks siis esitada eelnõu, mis kindlasti tõstab hindu, aga muus osas mitte midagi ei muuda?

Võrumaa leheküljed koostas ning intervjuud pani kirja Lõuna-Eesti piirkondade koordinaator Toomas Paur.

Mägede poeg Väino Palo

Väino Palo on rõõmsa ilmega jutukas ja alati viisakas härrasmees. Tal on selge ja avameelne silmavaade. Kogu oma elu on ta mööda saatnud Võrumaal ja mõnda aega olnud koolipapa Türi näidissovhoostehnikumis. Nagu ta ise ennast iseloomustab – mägede poeg Haanjamaalt.

Viimased 23 aastat on ta olnud Võru Jalatsivabriku ehk nüüdse nimega AS Abris juhatuse esimees. Oma tööd teeb Väino südamega, ja selliselt suhtub ta ka erakonna ülesannetesse – Keskerakonda astus ta mõned aastad tagasi. Väino tähistas alles hiljuti oma 65. sünnipäeva. Onnitlused talle sel puhul veelkord!

Oled tänaseni omakapitalil tegutseva ettevõtte juht. Kas omal ajal, kui käis kõva Eesti ettevõtete mahanüümine, ei tekkinud mõtet, et teeks kõik rahaks nagu teised?

Ei tekkinud.

Neil aegadel riiklikult ja meedia poolt kajastatuna peeti „heaks märgiks“, kui ettevõttes oli osanikuks ka võõras kapital. Neid ettevõtteid, kus nii oli, peeti arenemisvõimelisteks ja jätkusuutlikeks. Igal ettevõttel pidi „hea tava“ kohaselt olema „oma soomlane“ või „oma rootslane“.

Need võõra kapitali pakkujad aga neelasid kogu ettevõtte hiljem alla, kui see neile kasumlik tundus, ja eestlastele jäi tagasihoidlik töötasukoohake ning probleemid tootmisjäätmete ladustamise ja utiliseerimisega. Meie jääme aga kindlaks oma kapitalile ja suutsime pakkuda palju aastaid tööd 110–120 inimesele.

Oled üks suurimaid saapatootjaid Eestis. Kas on veel teisi teietaolisi ja kas teete omavahel koostööd turgude leidmisel?

Neid suuremaid tööstuslikke jalatsitootjaid on veel viis või kuus.

Siseturu osas oleme kõik leidnud oma niši, ja selles osas meil omavahelisi konflikte pole. Samas puudub meil koostöö ühiste välisurgude otsimisel ning hoidmisel. Eesti jalatsitootjatel puudub kahjuks ka kutsealaliit. Aastaid tagasi püüti see luua, aga ei jõutud tulemusteni – ilmselt puudus koostegemise tahtmine. Praegu ilmsesti oleme üks suuremaid eri- ja katsejalatsite tootjatest.

Kas tänane turgude otsimine on puhtalt ettevõtja rida?

Jah, turgude otsimine on praegu puhtalt ettevõtja rida. Ei ole märgata abi turgude otsimisel ei Eesti välisesindustest, EAS-ilt (Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus – *toim.*) ega Eesti Kaubandus-Tööstuskojalt, kelle liige me oleme. Jutt eelpool loetletud jõudude teenustest, pingutustest ja tahtest aidata on suur, aga abi ettevõttele (tulemuslikkus) on null. Nii on vähe-

malt meie ettevõtte puhul.

Millised on sinu mõtted sellest, kuidas võiksid kohalik omavalitsus ja riik toetada kohalikku ettevõtlust?

Tähtis osa on riigihangetel. Teame valitsuse hankeid, kus teistest riikidest on maksu- maksja raha eest ostetud kallimalt sama kvaliteediga tooteid kui oma maal valmistatakse. Ainult raha on läinud vaesest riigist välja. Vastust sellele küsimusele, miks otsustati nii, teab vaid tuul. Näiteks Eesti sõdur peaks küll käima Eestis toodetud riietega, kandma kodumaal tehtud jalanõusid ja sööma puhast kodumaist toitu.

Olete koos elukaaslase Liinaga ka turismiettevõtjad. Kas siin on võimalused paremad?

Majanduslangus annab tunda ka maaturismi osas. Tänane hiline suvi tuli hästi ilusate soojade ilmadega, kuid külastatavus on viimastel aastatel jätkuvalt vähenenud. Käivad just püsikliendid, kes teavad, mis neid ees ootab, ja nad soovivad jällegi mitmendat korda tulla

puhkama samasse tallu. Esmaavastajast siseturiste ja välismaalasi on vähe. Maaturism on alati olnud kõrvaltegevus ehk teisiti öeldes, – sellest ära ei ela. Elab ära suurem hotell; see eeldab aga juba asukohta linnas. Kõik, kes väidavad vastupidist, pangu tähele, et nad on ühtlasi ka pensionärid või käivad tööl. Mõlemal juhul maksatakse nende eest sotsmaksu ja, üllatus-üllatus, raha jääbki rohkem järele. Turismitalu mõiste puudub EMTAK-i (Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator – *toim.*) klassifikaatorites. Nii paigutatakse meid kõige muu alla hotellist kodumajutuseni, mis ei kinnita tegelikku identiteeti. Samuti on probleemiks riiklikul tasandil loodud puhkekohad, millega tegeleb praegu RMK (Riigimetsa Majandamise Keskus – *toim.*). Riik ei peaks looma konkurentsi eraettevõttele.

Oled Haanja valla volikogu liige, seekord küll opositsioonis. Millised on praegu su võimalused valijate häält volikogus teada anda? Volikogu liikmena on minu peamine ja

esmane ülesanne valijate probleemid volikogu ette tuua. Meie Haanja vallas on juhtunud see, et pikka aega valda juhtinud Rahvaliid on taandunud, ja võim läinud Reformi kätte. Mina olen ainuke opositsioonis olev volikoguliige. Ometi oleks võinud Rahvaliiduga koalitsiooni teha, aga läks teisiti. Tundes ja teades paljusid Haanja valla inimesi, suhtlen ma nendega tihti, ning loomulikult olen kursis nende probleemidega. Istuda volikogus ja hääletada kõigi pakutud probleemilahenduste ning eel- nõude poolt ei ole minule loomukohane. Meie vallavolikogu praegune koosseis on vastutustundetult paikkonna elu lammutava hoiakuga. Näiteks Haanja-Ruusmäe põhikoolis – Ruusmäe 6-klas- silise kooli muutmise 4-klas- siliseks. Ükski minu poolt pakutud lahendus ei olnud teiste vastuvõetav, ja nii muudetaksegi kool 4-klas- siliseks. See on paikkonna elu tuleviku osas suur

tagasimine. Lapsed peavad lahkuma teistesse koolidesse ja mitmetel juhtudel tuleb lastega peredel otsustada elukoha vahetamise üle. Paikkond jääb jällegi inimtühjaks. Võib vist tundu- dudu, et mis siis ikka? Lõpuks, kui ei ole inimesi, ei ole ka enam probleeme. Teiseks suuremaks viimase aja näiteks võib tuua valla kahe rahvamaja juhataja kohtade kaotamist ja uue ühise valla kultuuritööjuhi töökoha loomist. See inimene peab jõudma teha mõlema eraldiasuva rahvamaja seniste töötajate töö, olla oma vald- konna volitatud esindaja vallavälises suhtluses, korral- dada kultuurimajade majan- duslikke ja remondialaseid töid jne jne. On vaja suurt alluvate kaadrit, et üks inimene kõige selle juhtimise ja korraldamisega hakkama saaks.

Tundub, et selline otsus tuleb soovist iga hinna eest teha kas või mõtlematuid muuda- tusi ja reforme, või siis soo- vist sellise vangerdusega luua kellelegi töökoht ja hiljem võtta teise rahvamaja tööle teine „perenaine“. Mõlema näite puhul olin ma hääleta- misel vastu (seda kohe nime- liselt, et hiljem oleks selgus ühene).

Samas on vallas lahendada palju pakilisemaid küsimusi, nagu sotsiaalkorterite küsimus, probleemid perearstiga, teede olukord, bussiliiklus jne.

Olen ainuke vallavolikogu liige, kes regulaarselt võtab vallamajas vastu valijaid.

Seda ei saa aga öelda teiste

volikoguliikmete ega vallavalitsuse töötajate kohta. Olen juhtinud teiste tähelepanu sellele, et inimesed, eriti võõrad, tahavad tähtsate ning kiireloomuliste probleemide puhul teada kohtumiste päevi ja kellaega, kuid nood ei ole seda vajalikuks pidanud.

Elad oma perega maal. Mida tuleks sinu arvates valitsustel täna teha maa- tootmise ja maaelu arengu heaks?

Asi algab regionaalpoliitikast ja kogu riigi tasakaalustatud arendamisest. On mõtetu loota, et kõik juhtub iseene- sest ja kuskilt ilmuvad välja inimesed, kes võtavad vastu- tuse. Ilma juhtimiseta ei juhtu midagi. Kohalikele omavalit- sustele tuleb panna 100-prot- sendine vastutus kogu valla elu-olu, tööhõive ja majanda- mise eest, ning riiklikult luua selleks võimalusi.

On sul selle kõva tööriigiga- mise kõrval ka hobisid? Kuidas ennast lõõgastad?

Alati on olnud meeldiv kokku saada tuttavate ja heade sõpradega, kellega on mõnus suhelda.

Minule meeldib, kui selliste kokkusaamiste ja vestluste juurde kuulub ka vaimsus. See viib mõtled tavatöödega kaasnevate probleemide juurest eemale, ja pärast jutu- ajamist või olukordade aru- tamist tunnen end palju värskema ja teotahtelisemana. Mulle meeldib perega reisida, käia uutes ja ka tuttavates kohtades. Ma ei ole õppinud ehitust, kuid oma kodu ehitamisel ja remontimisel on tul- nud sellega tegelema hakata, ning vajadusel sirvida kas või Arvo Veski ehituskäsiraama- tuid algtoodete kohta. Selline isetegutsemine rahustab ja annab tööõõmu.

Oled oma elukaaslase Liina juhitava Haanja osakonna juhatuse liige ja ühtlasi Keskerakonna Võrumaa piirkonna juhatuse liige. Kui palju saad selleks endast anda?

Olen püüdnud Liinat aidata valimisel ja -aegsetel perioodidel ning Haanja osakonna koosolekute ja infopäevade läbiviimisel. Olen osa võtnud enam-vähem kõigist piirkonna juhatuse koosolekutest. Sai ka põgusalt plaane peetud piirkonna uue esinaise Inara Luigasega sügiseste tegemiste üle. Palju saab ilmselt teha ka ilma oluliste rahaliste kuludeta.

Juttu ajas ja kirja pani Toomas Paur

Palo

Saru küla toimekas proua Tiina Hass

Üle aasta tagasi ei olnud Võrumaa Mõniste vallas Keskerakonnast kuuldagi. Mõned üksikud liikmed, ja ei enam. Kõik muutus hoobilt, kui erakonda astus Saru küla pensionär Tiina Hass. Tema eestvedamisel muutus öö päevaks. Kiiresti leiti uued liikmed ja osakonna asutamiskoosolekul valiti esinaiseks 63-aastane Tiina Hass, kes tänavu sügisel tähistab ümmargust, 65. sünnipäeva.

Tiina on selles ametis juba teist hooaega. Ta on naine, kes oma aeglase jutu ja tasakaalukusega oskab inimestele läheneda ning neile selgeks teha, miks on Keskerakond just nende jaoks õige valik.

Tiina on kagueestlane, kelle sünnikoht on Kaagvere küla Kanepi vallas Põlvamaal. Ta lõpetas Tallinna Majanduskooli ja on kogu senise elu töötanud Võrumaal. Peres on kaks poega. Tiina töötab koos mehega pikka aega Võru Metsakombinaadi Saru lauasehhis, kus oli insener-ökonomist.

Tiina on teinud väga palju tööd. Tänaise päeva seisuga on osakonnas 38 liiget ja neid tuleb aina juurde. Vaatamata oma eale ja tervisele, mis pole just kiita, teeb Tiina oma tööd väga kohusetundlikult ja, mis kõige olulisem, ei vea kunagi alt. Hämmastav on see, et Tiina, kes ei oma autot, saab sellest hoolimata osakonna töö juhtimisega suurepäraselt hakkama.

Kuidas elavad maainimesed ja milline on nende suhtumine poliitikasse?

Mõniste vallas elab 1020 inimest, nendest Saru külas ligi sada. Saru küla ongi üks suuremaid vallas. Siin asub tegutsev puidutsehh, mis kuulub Viljandi AU-le (AS Viljandi Aken ja Uks – toim.) ja kus saab tööd ligi 80 inimest. Kõik tsehi töötajad ei ole külaelanikud, siin käib tööl ka inimesi naaberriikidest ja isegi Lätist. Kuna inimesed elavad maal enamasti peost suhu ehk saavad kuidagi endaga hakkama, siis peaks Keskerakonna inimsõbralik poliitika neile väga sobilik olema.

volikogu esimehe kohta, aga et tal varasemad kogemused puudusid, tuli õppimiseks vastu võtta just see ametikoht. Pealegi on ta veel sotsiaalkomisjoni esimees. Kindlasti lootsid IRL-lased algul, et Jaanus käitub nendega nii, nagu neile meeldiks, aga Jaanus võitleb valijate huvide eest ja aina karastub.

Milliseid üritusi olete osakonnas teinud?

Üks suuremaid

Hass

Riigimeedia on teinud siin suure töö inimeste mõjutamisel; mujalt nad ju informatsiooni kahjuks ei saa. Selle kõige tulemusena on maal väga raske tõde teadvustada ja inimesed ei taha eriti poliitikat kuulda. Väga raske on neile selgeks teha, et demokraatlikus ühiskonnas tuleb oma huvidest lähtuvalt teha valikuid ja seista ise enda eest. Kool ja valla-keskus asuvad meist 13 km kaugusel. Inimesed on siin oma kodu loonud ja üritavad kuidagi hakkama saada. Pole meil siin korralikku bussipeatust, kus vihma ja tuule eest end kaitsta. Suured probleemid on ka veega. Puurkaev on väga vana, vesi roostene. Praegu kuulub võim vallas IRL-ile, pikka aega valitsenud Rahvaliit on aga opositsioonis. Nii see on, aga valikuid teevad valijad.

Kohalikel valimistel saite sellega hakkama, et esmakordselt oli olemas ka Keskerakonna nimekirja ning te saite ühe noore mehe volikogusse.

Alustada on alati raske, eriti poliitikas, kui vallas pole tuntud isikuid nimekirja panna. Mõniste vald on elanikkonnalt

väike. Siin valitses pikka aega Rahvaliit. Viimastel aastatel on parempoolne partei IRL kuidagi meie valda ennast sisse sõõnud. Miks nii, jääb arusaamatuks. Praegune volikogu esimees on ühtlasi ka IRL-i "maaletooja". Nii ta on, et maal valitakse tuntud inimesi, vaatamata sellele, kust parteist nad on või mis poliitikat nende partei ajab. Inimesi kandideerima saada oli väga raske ja keeruline, sest paljud sõltuvad vallast ega taha võimuga vastuollu minna. Lõpuks õnnestus meil nimekirja saada ja minu poeg Jaanus pääses volikogusse 34 häälega. Meile oli see väga suur töövõit. Olime täiesti uued tegijad, ja see tulemus oli igati hea. Vallas kandideerisid neli parteid. Need, kes oma partei nimega välja tulid, olid Keskerakond ja IRL. Rahvaliit, kes pikki aastaid võimul oli, tuli valimisliiduga, nagu ka sotsid. Üheksaliikmelises volikogus sai IRL neli, Rahvaliit kolm kohta, meie ning sotsid ühe koha. Nii juhtuski, et koalitsioon sündis IRL-ga. Meie Jaanus sai noore ning algaja poliitikuna volikogu aseesimeheks. Talle pakuti ka

oli möödunud suvel koos kultuurimajaga korraldatud suveüritus, kus osales ligi 300 inimest. Meie eestvedamisel sai kultuurimaja oma suveaeda kümme väga ilusat puidust istepinki, mis ei olnud väga odavad. Keskerakond maksis pingid kinni. Palju käisime koos, kui koostasime oma valimisplatvormi ja nimekirja. Meil on külas käinud riigikogulased Jüri Ratas, Inara Luigas, Heimar Lenk ja Georg Pelisaar. Oleme osalenud enam-vähem kõikidel partei üritustel, nii maakondlikel kui ka üleriigilistel. Selle aasta suurim üritus oli oma küla jaanipäeva tähistamine – kui varasematel aastatel toetas meid vald, siis sel aastal me vallalt abi ei saanud. Peo maksid meil kinni kaks meest, Toivo Tootsen ja Toomas Paur, ning Saru puidutsehh. Suur tänu neile! Meie häda ongi paljus selles, et inimesi kokku saada on maal päris keeruline – vahemaad on suured ja paljudel pole mingit transporti. Mis mulle eriti heameelt teeb, on see, et paljudel inimestel on tekkinud huvi Keskerakonna vastu. Võitleme edasi! Ilusat jätkuvat suve lehelugejatele!

Ebavõrdne emapalk – „palk“ pinnuna silmas

Veel enne, kui laps ilmavalgust näeb, mõeldakse temaga seonduvale: esimestele sipukatele ja mütsikestele ning üha tihedamini visatakse pilk mäghemindadele, rääkimata aruteludest uue kodaniku nime üle. Kui tulevane ema saab kõike vajaliku oma täisväärtuslikust toidust, võib loota, et lapsele jätkub rinnapiima rohkem kui aastaks ja selle aseainet pole vaja poest otsida, aga kui ei...

ÜLLE JUHT
Keskerakond
Valgamaa KENA
juht

Mõistetakse, et kulutused uue ilmakodaniku tarbeks algavad varakult, et olla igati valmis tema

tulekuks ja anda oma parim. Muidugi selgub kogu tõde tegelikkusest alles siis, kui ollakse reaalselt silmitsi igapäevaste vajaduste ja kulutustega. Ehk tunnistatakse ülemusele oma rasedus varakult üles ja palutakse tal palka kergitada, et tulevane emapalk vähegi väärikama suuruse saaks. Nõukaajal olid ju niisugused kokkulepped üsna sagedased nii enne dekreetpuhkusele kui ka pensionile siirdumist. Miks aga niisugune ebaaus mõte praeguses demokraatlikus nimetatud Eestis pähe peaks tulema? Sest riik ei ole oma otsustes õiglane.

Tallinna sünnitoetus

Viimasel ajal on tugevalt kritiseeritud Tallinna linna poolt makstava sünnitoetuse suurust ja tingimusi, mida omavalitsus on kehtestanud. Unustame siinkohal, et kohalikel omavalitsustel on seaduslik õigus ka ise kehtendada toetusi, määrates nende suurused ja tingimused, allikaks kohalikud ressursid. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses (KOKS) on sätestatud, et kohaliku omavalitsuse volikogude pädevuses on toetuste andmine ja valla või linna eelarvest finantseerivate teenuste osutamise korra kehtestamine. Pole siin ju miskit ebanormaalselt ja mõistusevastast, kui omavalitsus on seadnud ka kindlad kriteeriumid, millistel alustel ühekordset sünnitoetust maksta. Kes maksab, see tellib ka muusika, ja vastupidi! Sünnitoetuse maksmise tingimused ja suurus on omavalitsuste lõikes erinev vastavalt võimalusele. Ja iga omavalitsus töötab välja ka toetuse maksmise korra, et toetust saaksid tõesti need lapsevanemad, kes tegelikult selles linnas või vallas elavad. Ehk siis – hoolitsetakse oma piirkonna elanike eest. See on mõistlik.

Äärmiselt ebavõrdne emapalk

Samas on hoopis üllatavam, et Tallinnas makstava sünnitoetuse üle vaidlemise kõrval on praktiliselt olematu diskussioon väga ebavõrdse emapalga arvestamise ja maksmise üle riigis.

Kuidas saame siis tagada lastele võrdsuse, kui riik, kelle jaoks kõik lapsed peaksid võrdsed olema, tekitab suure ebavõrdsuse juba enne lapse sündi?

Katrin Saks mõtiskleb oma hiljutises artiklis, et ideaalis peaksid riigi ja linna toetused olema kooskõlas ja üksteist täiendama, mitte dubleerima või konkureerima. Idee on üllas, kuid siinkohal rõhutan riigi otsust emapalga suuruse osas, mis kohe kuidagi seda ideed ei toeta. Paraku on seadus niisugune, et naised, kellel kõrge palk, võivad saada kuni 35 000 krooni kuus emapalka, aga teine osa, alampalka saavad naised, hakkavad ka emapalgaks saama alammäära.

Mis siis juhtuks, kui emapalga suurust pisutki ühtlustada – loogilisem oleks kahtlemata ülemisest otsast?

Tõsi, valitsus kinnitas järgmise aasta vanemahüvitise ülempiiriks küll 33 750 krooni, mis on 4,4 protsenti väiksem 2010. aastaks kinnitatud vanemahüvitise ülemmäärast, kuid olgem realistid, see 1250 krooni suurune langus on olematu.

Kui langetada ülempiir kuni 10 000–15 000-ni, jätkuks praegu kuluvast kogusummast palju enamatele tulevastele emadele ja pikemaks perioodiks. Näiteks kaheks aastaks.

10 000–15 000 krooni kuus on summa, mis võimaldab üsnagi hästi praeguste hindade juures lapse kaheaastaseks saamiseni temaga seotud kulutustega toime tulla.

Võrdsem emapalk mõjutaks iivet

Kas niisuguse toetuse korral otsustaks rohkem naised sünnitada või kas praegune emapalga ülempiir on suurendanud sündivust? Väheusutav. Samas aga suurendaks kaheaastase emapalgaga kindlustatus lapsehoolduspühkudel olevate emade kindlustunnet kohe kindlasti. Seda eriti siis, kui tegemist on üksikemaga.

Naiste soov enam lapsi sünnitada mõjutaks kahtlemata otseselt meie rahvaarvu, mis hoogsalt väheneb eelkõige väheste sündimuse ja varajase suure suremuse tõttu. Kaudselt aitaks see pisutki leevendada lasteaiakohtade vähesuse probleemi, isegi töötusele võiks tulevane seadus 10 000–15 000-kroonisest emapalga ülempiirist kahe aasta jooksul hästi mõjuda. Saaksid ju emad lastega kauem kodus olla ja nende asemel saavad tööd need naised, kel lapsed juba suuremad.

Jääb vaid küsimus sellest, et alampalka saavad emad on ikkagi raskustes. Kuid mis segab sedagi näitajat kergitamast, kui olukord riigi majanduses paraneb ja emapalga ülempiiri alandamise arvelt kogusummat kokku hoitakse? Pealegi on praeguses situatsioonis ka alampalk palju rohkem kui üldse mitte midagi.

VÕRDSUS: Mitte keegi neist "pundardest" ei tea veel, kelle tulevik saab olema teiste omast võrdsem. Foto internetist

Niisiis, hoolitsedes optimaalse emapalga suuruse eest ja pikendades samal ajal selle maksmise perioodi, mõtleme otseselt oma rahva ja riigi tuleviku. Miljonikillune rahvas ei tohiks jätta kasutamata ühtegi võimalust, et kasvatada oma rahvastikku, kinnitades lapsevanemates usku, et nad saavad lapse kasvatamisega hakkama ja tulevad majanduslikult toime ka kõige keerulisemal ajal.

Tallinn 10130
Toom-Rüütli 3/5
www.kesknadal.ee

Silmakirjalik isamaaliitlus

Loen praegu Kesknädala artiklitele kirjutatud kommentaare, kus võtavad sõna ka anonüümsed tegelased. Tihti on juttu venelastest. Anonüümsed kommenteerijad süüdistavad venelasi kõigis surmapattudes: alatu okupatsioon 1940. aastal, siis küüditamised ja jälle okupatsioon ning küüditamised, lisaks igasugused sõjakuriteod. Nende jutust tuleb välja, et kõik venelased on kurjategijad. Eks tuleb nõustuda sellega, et grusiin Stalin põhjustas paljudele rahvastele kannatusi ja hävingut. Seepärast vallutatud rahvad püüdsidki okupatsioonist vabaneda. Eestis tegutses selle nimel aktiivselt Rahvarinne, kelle võitluse tulemusel Eesti Vabariigi Ülemnõukogu taastas 1991. aasta 20. augustil iseseisvuse. Ka nn vabadusvõitlejad Eesti Kongressis võtsid vastu otsuseid iseseisvuse taastamiseks, kuid paberile need jäid, sest praktilist vabadusvõitlust nende poolt ei toimunud.

Eesti oli vaba ja oli vaja saada vabaks ka okupatsioonivägedest, kuid juhtus kummaline asi. Isamaaliitlaste valitud president Lennart Meri leppis Vene presidendi Boriss Jeltsiniga kokku Vene erusõjaväelaste ja nende perekondade Eestisse jäämise. Seega ta põlistas "okupantide kohalviibimise Eestis".

Osa Rahvarinde võitlusest oli seega jooksnud tühja, sest okupandid olid jätkuvalt Eestis. Kuidas suhtuda siis isamaaliitlaste propagandasse, kui nad nimetavad end Eesti vabastajateks, kuid tegelikult põlistasid okupatsiooni?

2007. a aprillisündmused näitasid selle okupatsiooni tagajärge. Nüüd kestab juba mitu aastat meedia halamine, kui halvad on venelased ja mida nad kõik tegid 2007. a aprillis. Isamaaliitlased peaksid endale aru andma, et nad ise on süüdi 2007. a aprillisündmustes. Paistab, et sellised ongi isamaaliitlaste maneerid: jutustavad vabadusvõitlusest, kuid tegelikult nurjavad Rahvarinde saavutused, ja hoopiski põlistavad okupatsiooni.

Väino Pärnpuu, Tallinn

AARNE LINK - 70

Kauaaegset erakonnakaaslast, toredat õpetajat ja head kolleegi õnnitlevad juubelil Pärnumaa piirkonna juhatus ja kõik piirkonna liikmed.

Meie jõud

Meie jõud on me kodumaa mulla, kodumaastiku põline jõud. Viljapõllud, mis päikesekullas, vihmapiilvede vaikne sõud.

Meie jõud on me rõõmus ja raske lahtisaamine tagasikiskujaist, kevad, mis lauluga tuli kaske, suvi, mis lõhnab ristikumeest.

Meie jõud on me Tartu, me Tallinn, palju õisi, päikest ja vett. Lodjad Emajõe udus hallis, mere poolt Toompea siluett.

Meri ise täis kalu ja tuuli, Tahkunas sügistormide riid. Kahekümne esimese juuni sõja algus ja lootev võit.

Meie jõud on kõik, mida andnud koduarmastus ülim ja karm. Mis meid kodu eest võitlusse kandnud. Meie elu, veri ja tarm.

Pärja Kasepäält (Jõgevamaa)

Kas oleme vabad kodanikud?

Meie isad, vanaisad ja vana-vanaisad olid valmis ohverdama oma elu vabaduse vankri ette, et vabade kodanikena omaeense riigipõrgus 1940. aastal tuhaks põleda tuulepealsel maal, kus polnud ei riiklikku tarkust, teadmist; tõde-õigust; ei seadust, ei usku; aimu ei põrgust, ei taevast ega inimeseksolemise jumalikust ülesandest maa peal.

Kas on meil täna haritlastest kodanikena seda tarkust, teadmist ja tahtmist mõista ja hinnata, mis ja miks juhtus meiega Põrgupõhjas aastal 1940? Meie tänane "ideoloogiasekretär" Toomas Hendrik Ilves juhatab meid kui pimedaid pimedate teejuhina järjekordsele tõdemusele, et me ei peaks keskenduma täna enam minevikule, vaid hoopis tulevikule Põrgupõhjale! Me loome e-riigi, s.t demokraatliku illusioonina kasulava uuele riigivaraste nomenklatuurile: eripalgasaajaile, eripensionäridele, eri-emapalgasaajatele, juristidele-menetlejatele-tõlgendajatele; prostituutidele ja lastevägijastajaile; homo-, lesbi- ja naisõiguslastele; narkodiilereile; superstaaridele, kultuurituse arendajaile; varastele, vangidele, kodutuile. Ja ka eriti vabadele ko-

danikele – tänastele töötutele, et tagada e-riiklastest demokraatidele kohtumajade, vangimajade, kainestusmajade, bordellide ja ööklubide struktuur.

Vabade kodanikena käitume ka praegu peata ja sabata demokraatliku kanakarjana, kellel kukeke siiani puudub! Meil pole karjast ja pole teda kunagi olnudki. Oleme valinud endale esidemokraadiks kana, kes isegi ei mõista ega tea, miks ta kaagutab – munele pole veel ikka hakanud!

Meie poliitilis-riiklikus parasüidikambas pole ei kodanikke, riigimehi ega -naisi, et kaitsta meid iseene riikliku ja personaalse lolluse, ahnuse, hoolimatuse, mõistmatuse, seadusetuse ja ebaõigluse eest riigis, kus vastutust pole kunagi tekkinud. Me ei taha teada midagi ei usust, ei uskmatusest.

Pimedate teejuhtidena ei tea meie jupijumalad – erakondlikud füürierid – midagi ei tarkuse algusest ega Jumala kartusest. Me ei küsi ega kavatsegi kunagi endalt küsida: "Mis on Õige? Mis on Vale?"

Jeesuslase ja kodanikuna ei suudamatulada erakondlikkust mõtelaadina ega vabariiklikku lollust demokraatliku mõtte-tusena, mille puhul globaalse harimatuse laialilaotamine on

alati olnud põhiprintsiibiks inimipõrgus, kus kõik on lubatud. Meie tänased teejuhid ja Paabeli torni ülesehitajad Maarjamaa paesel pinnal ei taipa vähimatki ei olulisest ega ebaolulisest ega meie Taevase Isa tahtmise täitmisest Maarjamaal.

Me ei taha ka ise kodanikena mõista kodutuse, töötuse, vaesuse (ega rikkuse) põhjusi. Me ei mõista enesetappude katastroofilist arvu 2009. aastal, mil 280 meie hulgast lahkus vabatahtlikult elust põrgus.

Millal hakkame üles ehitama tõe ja õigluse, halastuse, ustavuse ja ühtsuse, andestuse ja armastuse riiki siia Maarjamaale, tegema seda, mille kirik on tegemata jätnud juba 2000 aastat? Kirik pole siin meie Isa tahtmist tänini õpetanud ega täitnud!

Tuletagem endale meelde igavesi sõnu: „Kes otsib – see leiab; kes koputab – sellele avatakse; kes palub – sellele antakse!” Mõelgem paljudele meie seast, kes abi vajavad, ja andke! Siis antakse ka meile.

Ehitagem üles Isa tahtmise riiki siia Maarjamaale, mitte taevasse, vaid just praeguse põrgu asemele!

Mõelgem Andres Põderi sõnadele: „Meil ei ole vaja end välja vabandada ega Jumala eest kaitsta. Me vajame hoopis Tema kaitset ja abi maailmas, kus Temata võimatu teoks teha inimeseksolemise suurt ülesannet!”

Meie õpetaja on öelnud: „Mina olen tee, tõde ja elu!” Meie õpetaja tuli meie hulka, et täita oma Taevase Isa tahtmist maa peal. Kui tahame saada tegelikult vabaks, peame ka meie tegema sedasama. Ärgem otsigem lunastust ei taevast ega põrgust, vaid õndsakssaamist Isa ja Poja läbi maa peal. Isa tahet täites – tema riigi kodanikena just siin, jumaliku olen-dina Maarjamaal, Tema tõe eest võideldes, Meie Isa palvet täites meie praeguses e-põrgus!

Mõelge sellele, et Tema võib Horosena tulla juba 2012. aastal. Mõelgem kodanikena ka sellele, mis saab meist siin, kus me haritlastest ilmkute ning kristlastest variseridena maa peal põrgut edasi peame.

Mihkel Mandri,
Harjumaa

Kapi ostmine Pärnus

Meie noorem rahvas otsustas, et tuleb kodus veidi remonti teha. Tööde alguses leiti, et üks senine riidekapp tuleb samuti uue vastu välja vahetada.

Sõitsime 15. juuli hommikul Pärnusse. Peatuse tegime Reldori keskuses. Käisime läbi ligemale kümme mööblikauplust. Igas poes sai veidi ka juttu aetud ostjaid ootavate müüjatega. Jäi mulje, et müüjatel on igav, sest ostjaid peaaegu polegi. Kapi ostime lõpuks AS Šeikeri kauplusest. Poolas toodetud kolme uksega kapp, mark KIM-Szafa –3/4, maksis 3600 krooni.

Selle päeva poodlemine oli vist minu viimase 10 aasta omadest üks suuremaid. Tavaliselt ma mõõda poode ei hulgu; see põhjustab mulle tõsist vaimset stressi. Astun esimesse ettejäevasse poodi ja ostan vajaliku väikese asja ära.

Selle poodlemise käigus aga

tekkis palju klaarimist vajavaid mõtteid ja küsimusi.

Mind on kogu aja häirinud kaubamajade ja tanklate rohkus. Iga kord, kui kuulen uue suure kaupluse või tankla avamisest, läheb minu meel väga kurvaks. Neid uusi kauplusi pole vaja mitte inimeste healuks, vaid lollitamiseks ja nõõrimiseks! Kõik juurderajatavad mittevajalikud kauplused ainult kurnavad inimesi.

Nüüd selle kapiostmisega sai minu tõekspidamine järjekordse tõsise kinnituse. Kui olime läbi käinud ligemale kümme mööblikauplust, jõudsin järeldusele, et Pärnus võiks neid mööblipoode olla poole vähem. Ka siis leiaks iga kodanik talle vajaliku eseme ilma suurema otsimiseta ja arvatavasti isegi märgatavalt odavamalt.

Teeme lihtsa arvutuse. Kui kaupluste pind väheneb poole võrra, siis vähenevad ka üüri-, rendi- ja muud kaupluse ülalpidamiskulud poole võrra. Samamoodi vähenevad ka tööjõukulud. Pooled praegu ooteseisundis müüjad saaks koondada. Ülejäänud müüjate palka suurendaks 25% võrra. Seega palgakulude kokkuhoid oleks 25%.

Kaupluseruumide ülalpidamiskulude arvelt saaks 50% kokkuhoidu ja tööjõukuludelt 25%. Selle summa võrra peaks kaupade jaehind odavnema. Need mittevajalikud kulud on senini hüvitanud ostja. Julgen ka väita, et kui meie linnades tanklate arvu poole võrra vähendada, siis kütuse kättesaamise võimalused sellega ei halvane. Loota on aga, et jaehind võiks alaneda.

Kaupluste arvu ebamõistlikku suurendamist püütakse õigus-

tada sellega, et siis tekib kaupmeeste vahel konkurents, mis toob kaasa madalamad jaehinnad. Selline jutt on rahvatäielik lollitamine. Globaalse rahavõimu tehtav ajupesun saavutanud oma eesmärgi. Paljud inimesed võtavad pakutud reklaami omaks.

Kui avatakse mingi uus ja rahvale mittevajalik kaubanduskeskus, siis rõhutatakse seda, mitu uut töökohta juurde luuakse. Kahjuks ei räägita sellest, mitu senist töökohta uue kaubamaja avamise puhul likvideeritakse. Arvatavasti on likvideeritavaid töökohti rohkem kui uusi loodavaid töökohti.

Miks meedia selliselt meie rahvast lollitab?

Manivald Müüripeal,
79-aastane pensionär
Pärnumaalt Varblast

Kuri kotermann

Kuri trükiveakotermann ampsas küljendamise käigus eelmise paberlehe kirjade küljelt ära kirjutise „Sümmeetria tajumine ja tajumatus“ autori Ants Lahe nime. Palume vabandada ja töötame kotermanni edaspidiseks kindlalt puuri lukustada, et ta rohkem lehetegemist segama ei pääseks.

Johannes Metsar
21. 06. 1941 - 29. 07. 2010

Iga inimene on eriline, igalt eluteelt võib avastada midagi üllatavat. Väga eriline inimene oli ka Johannes. Olles Valgamaa Puuetega Inimeste Koja esimees, ehitas ta üles puuetega inimestele eraldatud vana maja.

Sügav kaastunne abikaasa Õnnele, poegadele Meelisele ja Hannesele peredega.
Head erakonnakaaslast leinavad Keskerakonna Valgamaa osakond ja Valga linna seniorkogu.

Elutöö eest autasustas Eesti Vabariigi president teda 2009. a. Punase Risti IV järgu medaliga. 2010. a sai ta Valgamaa vapimärgi maakonna puuetega inimeste ja eakate tegevuse koordineerimise eest.

Keskerakonna Tartu büros

Neljapäeval, 5. augustil
kell 15.00-18.00

nõustab tartlasi
Keskerakonna Tartu linna büros
(Ülikooli 12)
jurist Marjo Antik.

Eelregistreerimine telefonil 55682756.

Keskerakonna Tartu linna piirkond

Valitsuse positiivne programm – töötud riigi abiga riigist välja?

Kas ongi see ainuke võimalus, et töötud ei vaevleks, et nad ei murraks hommikuti töustes pead, et mis saab edasi? Tööd ju Eestis enam saada pole. Ansip aga hüüateleb endiselt: „Meil on kõik hästi, meid ootab ees helge tulevik, meil leidis 11 000 inimest juba töö!“ Lullalalaa!

ANNE RATMAN
ajakirjanik, Ida-Virumaa

Selline on meie peaministri suhtumine töötuseprobleemi. Ei morjenda poliitkartelli see, et nii palju inimesi on kaotanud sissetuleku ja elavad ahistuse äärel. Peale mõne vastuvoolu-võitleja (nemad pole aga tüüri juures) ei tee keegi katsetki probleemi leevendamiseks. Valdadelt on võetud tulubaas, millega saaks hädasolijaid aidata. Enda tekitatud olukorras süüdistatakse meediahaukureid. Mis saab järgmisel aastal, ei oska keegi öelda, ka masu-süvendajad ise mitte. Selle asemel, et rahvast aidata, luuakse erakorralisi stsenaariume, kuidas rahulolematuid „nuia-dega korrale kutsuda“.

Häbi ei ole raasugi

Ei ole tõepoolest au ega häbi. Võim haaratud, omadele kõik võimaldatud. 11 000 töötut olevat töö leidnud! No on alles saavutus! Samas ei sõnagi nendest, kes iga päev töö kaotavad. Või kes töötöborsilt „maha veerevad“, kui aastakese seal seisnud. Kas inimene tööd selle aja jooksul leidis, seda andmed ei kajasta.

Mismoodi riigialamad elavad, ei ole tõesti ammugi enam nende asi, kes selleks seatud, et riik toimiks. Kuidas saab eksisteerida riik, kui selline hulk riigis elavaid inimesi tööd otsib? Otsib tükutulega väiksematki eluvõimalust ja ei leia seda vaatamata pingutustele. Ja kuidas leidagi, kui iga väljahõigatud koha peale laekub sadu CV-sid?

Küsimus otsustajad oma nõunikelt, kui ei usu „Kesknädala ebaolulisi infolekitajaid“, et olukord on tõesti selline. Kui ilmubki mõni kuulutus, on asutuste personalipreilidel keegi tuttavatest juba valitud.

Helistajaile tiliseb mahe vastus „kahjuks valiti keegi teine“, kui üldse vastatakse! Tegelikult hekseldatakse kõik lootusrikkad ootajad trumli puruks. Kuidas saab mööda vaadata nii suurest tragöödiast?! Tööotsijad on kõik selle riigi alamad. Kellegi emad või isad või pojad-tütred, lapselapsed, li-hast ja verest inimesed, kel süda ja hing. Neil on omakorda vastu-

tus kedagi toita, küttearved! Milline aktsiis sumati energiale otsa! Talvel sai igamees üle 1000 krooni kuus aktsiiside pärast vastu pükse.

Rahvaasemikud mingi õige ise töötöborsile

Et nad läheksid ja vaataksid kohapeal, kuidas pilt töötukas-sas välja näeb. Eelkõige need, kelle meelest polegi töötusega probleemi. Elada tükk aega ilma igasuguse sissetulekuta, sulgedes oma pangaarved, välistades sugulaste abi. Arvelolijaid on töötöborsil üle 15% elanikkonnast, tegelikult on sissetulekuta inimesi poole rohkem. Kui tõesti „antsipp“ (nii on tema ristinud netikommentaatorid) kas või huvi

Kas õnnestub neil mingi riukaga võim jälle enda kätte jätta? Kas ei peaks alamad lõpuks ärkama?! Kui ikka kõik töötud ja jalustniidetud, ka siit välja-maale tööle läinud, valimistepäeval nad maha hõikaksid. Kõik need, kes majanduse elustamise asemel paisutavad sise- ja sõjandlusministeeriumi, ostavad kokku tapariistu. Kas meeleheitele aetute maharabamiseks, kui need tänavale tulevad?

Inimene maksab töötuskindlustust, aga abi ei saa

Poleks uskunud, et palju on ka neid, kel pole mingit toetust saada. Mida nemad peavad tegema!? Õhust ja armastusest ju ainuüksi ikkagi ei ela. Samuti on neid, kellele kohe teatakse, et ta ei saa midagi! Ei korterihüvitist ega õnnetut miinimumraha. Näiteks, kui oled omal soovil või kokkuleppel läinud. Tege-

maale tööle vahendajate hulgas sulisid! Inimesed tulevad tagasi, raisates ära viimase kopika. Asi on eriti markantselt läinud seetõttu, et meie oma sulid on osanud end välisfirmades Eesti-poolse ülemusena sisse seada. Seasel omanikul pole vahel aimugi, mida meie bisnisepoisid tagaselja teevad!

Nii et inimesed, olge väga ettevaatlikud, kui midagi ette võtate. Ja riputage internetti need närakad üles (kes ütleb, et teiste petja pole närakas?).

Lootus kaob viimasena

Kui suvi otsas, ajutine töö välismaal lõpeb ja seal ei õnnestu midagi uuesti leida, tuleb üks pereisa või -ema jälle koju tagasi – ja kuhu ta siis tuleb? Jälle töötöborsile. Täieliku töötusega täielises vabas riigis. Vaevalt midagi muutub, selle aja jooksul töötute arv vaid kasvab.

Kas siis aitab euro või? Oo ei, EUR võtab viimase. Siis tuleb hakata solidaarseks juba ka suurepalgalistel, sh Ilvesel endal, meie suurel solidaarsuse sõnujal. Nagu seni on rahvas kinni maksnud igasuguseid priiskamisi, ka presidendi enda eurotalu kommunaalkulusid. Nii rabama lootuse nagu euro ettesöötmine on teadlik kuritegu. Ise teatakse väga hästi, mida see kaasa toob. Elu läheb kindlasti kallimaks. Seda on kogunud riigid, kus euro käibel. Midagi tuleks ette võtta, et eurostumisele piir panna. Kui Saksamaa nüüd korda püüab luua, oma rahvast kaitsmata, siis kostab rökatusi: see ohustavat maailma ja eurot! Mõne tegelase üleilmset sehkendamist ehk tõesti ohustab. Rahajouride surve nõrgestab kogu Euroopat.

Euro tulles tekivad kindla peale uued veesogajad, kes rikastuvad rahvahetuse käigus. Riigi eesotsas olid näitavad ise igati eeskujul. Kibekähku tehti endile nii eurokindel palk, ja seda enda arust igaveseks.

Kes avitaks aga Eestimaa tavainimest, kelle sissetulek on pisikeseks kokku kuivanud? Suvel võib unustada, ka rohutirtsuna hüpaskella, aga mis saab uuel talvel – eurotalvel? Võimurid on palmi all, tööpuuduse käes kannatavate inimeste aitamiseks vahepeal midagi ette ei võeta.

Kunagi aastate eest, kui enam mingit lootust polnud, öeldi, et Eestimaaale on nõidust vaja. Tookord see aitas. Nüüd tundub seegi asjatu ajaraisk. Keegi ei usu enam nõidusesse ega loodagi, et midagi muutub. Eliit ei taha enam ammu kuulda, mida räägitakse rahva-kogunemiskohtades – nt turul, trammis –, ega süüvi inimeste ootustesse.

Nädal Euroopas

VIRGO KRUBE
MTÜ Eurosaadik

Esmaspäeval, 26. juulil algasid Barcelonas kergejõustiku Euroopa meistrivõistlused. Euroopa Liidu välisministrid kohtusid ühise välisestuse loomise arutamiseks, vastuseisu tekitab riiklike eelarvete kärpimine, et luua 3 miljardi € eelarvega uus teenistus. Iraanile kehtestati täiendavad sanktsioonid. Baieris avati 99. Richard Wagneri festival. Rumeenia Karpaatides Zarnesti linna lähedal kukkus sõjaväeõppusel alla Iisraeli kopter, hukkus 7 inimest.

Teisipäeval avaldati Eurostati demograafiaraport. 1. jaanuaril 2010 elas Euroopa Liidus 501,1 miljonit inimest; kasv oli aastaga 1,4 miljonit, sellest 0,9 miljonit immigrandid. Eurot kasutavas 16 riigis elas 329,5 miljonit.

Island alustas kõnelusi Euroopa Liiduga liitumiseks. Probleemiks on nende soovimatus liikmesriikide laevu kalastama lubada, vaalapüügi pooldamine ja vaidlused Icesave panga kohustuste üle. Suurbritannia peaminister David Cameron (**pildil**) avaldas Türgis toetust riigi liitumisele Euroopa Liiduga.

Suurbritannia doteerib alates jaanuarist 2011 iga elektriauto ostjat 5000 £ ehk 95 000 krooniga. Korporatsiooni BP (British Petroleum) inglasest juht Tony Hayward astus Mehhiko lahe naftareostuse pärast tagasi ja suundus tööle firma Siberi projekti, asemele toodi ameeriklane Robert Dudley.

Kolmapäeval keelustas Kataloonia parlament esimesena Hispaanias härjavõitlused. Sajad FIAT-i Mirafiori tehaste tööstistest (5800) protestisid firma plaani vastu viia mõnede mudelite tootmine Serbiasse, sest kardavad koondamisi. Saksamaa välisminister Guido Westerwelle viibib Istanbulis. Türgi Euroopa Liitu kuulumise vastu on Saksamaa ja Prantsusmaa. Portugali metsatulekahjude kustutamisel osalevad kaks Itaalia lennukit.

Neljapäeval küsitles Prantsuse politsei tööminister Eric Woerth'i riigi rikkaima naise Liliane Bettencourt'i poolt valitsevale UMP parteile tehtud annetuste pärast. Esileedi Carla Bruni osales Woody Alleni filmi „Midnight in Paris“ („Südaöö Pariisis“) võtetel. Soome peaministri Mari Kiviniemi sõnul jääb samasooliste abielude seadustamine järgmisele valitsusele. Finnair liisis Aasia-lendudele kaks 270-kohalist Airbus A340 lennukit. Hollandi naftafirma Royal Dutch Shell II kvartali kasum oli 4,5 miljardit dollarit (Eesti Vabariigi eelarve tulud 2010. a on 7 miljardit dollarit). David Cameron viibib visiidil Indias.

Reede. Eurostati raport töötuse kohta. Eurot kasutavate riikide töötus oli juunis 10%, seega samasugune kui maikuu, ja ELi 27 riigis 9,6%. Rakenduseta on 23,06 miljonit, neist 15,77 eurotsoonis. Madalaima töötusega olid Austria (3,9%) ja Holland (4,4%), kõrgeimaga Hispaania (20%), Läti (20%) ja Eesti (19%). Alla 25-aastaste noorte töötus oli samuti kõrgeim Hispaanias (40,3%), Eestis (39,8%) ja Lätis (39,5%). Aasta lõikes oli suurim töötuse tõus I kvartalis Eestis (11%-lt 19%-le) ja Lätis (13,4%-lt 20%-le). Londoni linnapea Boris Johnson ja 12 000 vabatahtlikku alustasid linnas jalgrataste rentimise testkuud, et vähendada kesklinna autoliiklust ja õhusaastet.

Laupäeval alustasid Suurbritannia sõdurid Afganistani Helmandi provintsis pealetungi Saidabadi linna vallutamiseks. Prantsuse president Nicolas Sarkozy oli visiidil Grenoble'i linnas; seal toimunud noorterahutustest rääkides avaldas ta arvamust, et igalt politsei vastu astuvalt immigrandilt tuleks kodakondsus ära võtta.

Pühapäeval, 1. augustil lõpetasid Kreeka veokijuhid terve nädala kestnud streigi, mis oli suunatud peamiselt IMF-i esitatud nõudmistele vastu.

Holland lõpetas oma 1950 sõduri missiooni Afganistani Uruzgani provintsis; nelja aasta jooksul sai surma 24 ja haavata 140. Järgmised lahkujad on Kanada 2011. ja Poola 2012. aastal.

Jõustus kobarpomme keelustav rahvusvaheline leping, millega Eesti ei liitunud. Saksamaa mälestas Love Parade'il tekkinud trügina 21 ohvrit (vigastatuid 500).

TÖÖTAN SÖÖGI EEST: On 2011. aasta. Veel eile oli valitsusel kama, kas paljudel inimestel on tööd ja süüa. Kui kellelegi siin ei meeldi, sõitku minema – selline oli rahandusminister Jürgen Liggi (pildil) retoorika. Täna on aga ministrid avastanud, et Eestisse pole enam jäänud kedagi, kes neile palka maksaks, ja nad on valmis isegi söögi eest töötama. Pole aga – kellele...
Repro: Kesknädala arhiiv

pärast maskeeriks end ära ja läheks börsile, no ise ka ei usuks, milliseks absurdiks on elu muutunud! Kui täiuslikuks groteskiks on seal osatud kogu see tohuvabohu „lihvida“.

Mida üks täies elujõus töötav inimene hommikul üles tõustes tunneb? Kus on see kiidetud psühhoabi? Igasugused abipaketid? Ei ole seda abivajajal kusagilt võtta ega rakendada! Nüüd on suured saksad südamerahuga suvepuhkusel, nende pea ei valuta ei riigi ega üksikindiviidi käekäigu pärast. Stenbocki mehed, selle asemel et koht vabaks teha võimekamatele, tahavad sinna jääda.

likult pole see inimene ise tahtnud töölt ära minna, see on olnud talle peale sunnitud „omal soovil“. Kuidas on osatud riigis teha niisugune seadusandlus (sätted, lõigud, lõiked, piirangud, reeglid jms), et inimene, kes on maksnud kogu aeg töötuskindlustust, ei saa tagasi midagi, kui ta jääb häтта?!

Edasi tekivad igasugused ootamatused pankadega, kus on tal mingi elukindlustus, leping, otsekorraldus või muu tehing. Pangasätete rägastikus ei oska pangatöötajadki enam orienteeruda.

Ja kui palju on praegu välis-

Saksamaa mälestas Love Parade'i ohvrid.

Afganistan rahu ja

Eestis annab kaitsevälaste lähetamiseks välismissioonidele mandaadi Riigikogu. Mandaadiga määratakse kindlaks missiooni ajaline kestus ja maksimumne suurus. Millises ulatuses seda luba kaitsevälaste saatmiseks kasutatakse, otsustab juba kaitseväge kooskõlas Kaitseministeeriumi ja Välisministeeriumiga. Aga kuna mandaadi annab ikkagi Riigikogu, siis on meie kohus kontrollida, kuidas need missioonid toimuvad.

TOIVO TOOTSEN
Riigikogu riigikaitsekomisjoni aseesimees, Keskfraktsioon

Seetõttu ongi riigikaitsekomisjon käinud kõigis missioonikohtades – Kosovos, Bosnias ja Hertsegovinas, Iraagis, nüüd siis ka Afganistanis. Riigikogu riigikaitsekomisjoni viieliikmeline delegatsioon – esimees Mati Raidma, aseesimeheks mina, liikmed Tõnu Juul ja Tarmo Kõuts ning nõunik-sekretariaadijuhataja Aivar Engel – oli Afganistanis tänava jaanuari lõpus – veebruari alguses. Meiega oli kaasas Aart Nõmm Kaitsejõudude Peastaabist, kellele siinkohal suur tänu ülimalt hea ettevalmistustöö eest – nagu ka Eesti Vabariigi asjuriile Afganistanis Tanel Sepale. Tänu nendele meestele kulges meie vägagi komplitseeritud reis tõrgeteta ja täielikult plaanile vastavalt.

Väetisest miinid ja saelehest sütitikud

Visiidil Kandahari kohtusime NATO Rahvusvahelised Julgeolekuabiühendused Afganistanis (ISAF) lõunapiirkonna väejuhatuse ülima kindralmajor Nick Carteriga ja staabiülema brigaadikindral Davisega. Saime asjaliku ülevaate hetkeolukorrast ning kavandavast operatsioonist, mille ettevalmistamine parasjagu käsil oli. Siis suundusime meie jaoks üsnagi huvipakkuvasse kohta – delegatsioonile tutvustati omatehtud lõhkekehade uurimiskeskust. Võisime oma silmaga veenduda, kui nutikad on nende surmatoovate lõhkekehade valmistajad. Praegu moodustavad just niisuguste lõhkekehade valmistajad suurema osa traagiliste hukkamiste põhjustest. Lõhkeaines võidakse kasutada põhikomponendina kõige tavalisemat nitroväetist, millesse on katalüsaatoriks segatud alumiiniumipulbrit. Niisuguste pommeide valmistamise õpetusi on interneti täis. Plahvatuse käivitamiseks teevad aga kohalikud nupumehed sihukesi seadeldisi, milles metalloosi peaaegu polegi, nii et nende avastamine miinitsijatega on äärmiselt

keeruline. Kaks lauaklotsi, kummivedru ja grafiidist kontaktid näiteks. Tavalised on aga ka saelehest, jalgrattavedrudest ja plekiplaadist tehtud vägagi töökindlad lõhkamiseadmed. Sealse laboris uuritakse põhjalikult kõiki demineerijate avastatud ja kahjutuks tehtud lõhkekehi, lisaks ka juppe nendest, mis juba oma hävitustöö ära tegid. Võetakse ka näpud ja DNA-proovid, kui see on võimalik. Need andmed kantakse vastavatesse registritesse, mis on edasises uurimistöös abiks.

Kohalikus laagris teenivad eestlased korraldasid baasi söökla „tagakambris“ hiljem meile kenat lõunasöögi. Räägiti tööst ja elust-olust. Baase rünnatakse suhteliselt harva, kuna ligipääsu valvatakse teraselt. Lisaks ei hiilga rakettide laskjad ka erilise täpsusega, valdavalt saadetakse need teele umbropsu. Mis ei tähenda muidugi seda, et laagris mingit ohtu poleks. On pihta saadud, tõdetakse. Aga üldiselt on mehed elu ja teenistusega rahul.

Tunnikene kohalikul turul

Kohtumiste ja tutvumiste vahel leidsime tunnikese, et käia ka kohalikul turul. See on baasi territooriumil, aga selline, nagu idamaine turg mullu ja muistegi. Ainult et ostjateks on välimundrites mehed. Müüjad on küll kohalikud. Millise turvakontrolli nemad ja nende kaup läbinud on, Allah ise teab. Aga pole kuulda olnud, et mõne baasi turul mingi intsident oleks olnud. Äri on idamaades au sees, äri on püha ja puutumatu. Aga noh, jah – enesetapupommid on ju lõhkenud ka linnade turuplatsidel! Siiski – enesetaputerroristid on alles viimaste aastakümnete leiuks ning idamaise kultuuriga pole neil vähimatki pistmist.

Turuvärvavas on visuaalne turvakontroll. Rohkem selleks, et oleks näha – siin on valve olemas! Sõbrad õpetavad: siin turul tuleb kaubelda. Kui ei kauple, siis ei peeta ka sinust lugu. Veelgi enam – nii saavad müüjat. Küsitud hinnale tuleb vastata sellest veerandi pakkumisega. No ja siis hakatakse mõlemalt poolt järjest lähene-ma. Aga pakkumise sammu ei ole vaja liiga suureks ajada – siis saab kauplemismäng kiirelt otsa. Tüssata saad niikuinii – ka siis, kui kaupmees juukseid katkudes annab kauba „alla omahinna“ ning ainult sinule kui väga austustväärivale ostjale, kuna oled kaugel tulnud ja sõber – ka nii saab kaupmees ilmselt paraja kasumi.

Aga hinnad tunduvad tõesti odavad olevat, ka need, mida küsitakse. Nii odavad, et justkui ei tahakski kaubelda. Siiski toimime õpetuse järgi, ja tõesti – saabki ostu poole küsitud hinnaga kätte.

Mida siin müüakse?

Moekaup on rätikud, sallid, linikud, vaibad. DVD- ja CD-plaadid – dollar tükk. Lasuriidist nipsasjad. Päikesepriidid. Suveniirid. Meeldiv on, et kaupmehed pole eriti pealetikkuvad, lasevad rahulikult vaadata. Aga kui siis millegi vastu hakkad lähemalt huvi tundma, läheb tõesti äriajamiseks.

Rahvameditsiini meelevallas

Edasi lendasime helikopteriga järgmisse baasi Lashkar Gah'sse. See on Helmandi provintsi pealinnas asuv brittide juhtimisel tegutsev baas, kus on ka provintsi ülesehitusmeeskond.

Lennuväljal olid meil vastas Anu Raisma ja Tanel Tiks.

Anu Raisma tegeleb tervishoiuprojektidega, Tanel Tiks on politseinike mentor. Küsisime Raismalt, et kui palju sealkandis üldse riiklikku tervishoiu-teenust osutatakse ning kas pole nii, et põhiliselt tegutsevad rahva ravimisel ikkagi nn külartargad ja rahvaravitsejad.

Raisma seletas, et muidugi on ka siin olemas ja külas vist kõige käepärasemgi rahvameditsiin ja ravitsejad. Riik arvestab sellega ja pakub neile paarikuulist koolitust. Aga riikliku tervishoiusüsteemi ülesehitamine käib, ja just sellega Raisma Helmandi provintsis tegelebki. Tõeline pudelikael Helmandis on personalipuudus, ütleb Raisma. Siiski, Lashkar Gah's on õdede ja ämmaemandate koolitamine heal tasemel, nii et see probleem võib aastate jookul laheneda hakata, kui neid ikka edasi koolitatakse ja koolitatakse. Tõsine valukoht on aga, et naissoost tohtrit Helmandisse meelitada on praktiliselt võimatu. Keegi ei tule sealse turvaolukorra tõttu.

„Tervishoiuameti direktor väidab mulle, et kui turvasituatsioon siin heaks muutub, siis tema vajaks ainult 24 tundi, et saada Helmandisse vajalik meditsiinipersonal. See on ju isenesest elamiseks hea koht. Talv on siin üsna leebe ja... Turvalisus on siin ainuke probleem. Kogu Helmandi peale on neli naisarsti. Ja needki provintsi keskhaiglas – Bosti haiglas Lashkar Gah'is,“ ütles Anu Raisma.

Ta seletas, et kogu see asi läheb seal otsekui rohutirtsu hüppamiseks. Tarvis on korraga tegelda tuhande asjaga. Rahva arvukus kasvab järjest, selle üks põhjus on tõsiasi, et lastega tegelev UNICEF ja Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on sealkandis vaksineerimise alal väga head tööd teinud, laste

1 - Afgaani pere Kabuli tänaval.
2 - Poisike rahvarohkel Kabuli tänaval.
3 - Vaade Kabulile.
4 - Kaks kaupmest mängivad Kabulis malet.
5 - Väljaõppekeskus Kabulis, kus koolitatakse ohvitseri.
6 - Anu Raisma. Hiljuti tunnustas NATO teda rahvusvaheliste julgeolekutagamisjõudude medaliga. Tsiivilmissiooni lõpetava Raisma asemel hakkab

stabiilsuse ootuses

ellujäävus on oluliselt suurenenud. Lastehaiguste osakaal on järjest vähenenud, mistõttu mõned perekonnad on juba 8–9-liikmelised ja imestavad ise, kuidas neid nii palju on saanud! Keskmiselt on pere suurus kaheksa inimest. Nii et seal kestab kogu aeg beebibuum. Elanikkond on noor, keskmise vanusega 42 aastat. Aga Raisma arvab, et need arvud on suhteliselt laest võetud, sest kohapeal ei tehta ju mingit statistikat. Ega sedagi täpselt teata, kuipalju üldse Afganistanis elanikke on – osa allikaid annab 30 miljonit, osa 35 miljonit. Seoses suure iibega on kohe oodata järgmist probleemi – alatoitumist. Anu Raisma ütleb, et 2006. aastal püüti mingi rahvaloendus teha, rahvaarvuks saadud siis 32 miljonit. „Aga allikad laste suremuse, naiste suremuse kohta – olen ise mitut allikat vaadanud – on kõik mingisuguse loksuga. Siin on ju alusid, kus pole mitte kunagi käidudki,“ sõnas Raisma.

Eestil oluline panus

Milline on olnud Eesti panus Afganistani arendamisse läbi aegade? Mati Raidma seletab, et esmalt panustati infrastruktuuri. „Bosti keskaigla sai kõigepealt füüsiliselt tiksuma. Olid kütuseprobleemid, seadsime üles generaatori, et oleks elekter,“ seletab ta. See oli doonorriikidest saanud meditsiini- ja varustuse kasutuselevõtuks äärmiselt vajalik. Elektrisüsteem oli niivõrd käest ära ja voolutugevus kõikus nii hullusti, et aparaatur oleks lihtsalt ära kärsanud. Järgmine mure oli varustussisustus. Eesti poolt läks vastav saadetis teele. „Praegu Eesti enam infrastruktuuri ei panusta, läksime arendamise peale. Siin on meil tervishoiu kaks suunda. Üks on naiste koolitus ja kõik esmased mured,“ ütles Raidma. Nii arvatigi, et väga tähtis on anda võimalikult paljudele inimestele tervishoiu alaseid algteadmisi. „Selle aasta jooksul läheb koolitus käima. Anu Raisma koolitab naiskoolitajaid. Töötasime välja esmaabi-õpiku. Tõlkisime selle puštu keelde, Kabulis trükiti. Õpikut on 1000 tükki. „Eestist valmistati pere esmaabipakid. Mitte nagu sõiduauto esmaabipakk, vaid mahukam, et perel oleks võimalik ise esmatoiminguid teha,“ sõnas Raidma. Kui need asjad on olemas ning ka afgaani naised Anu Raismalt oma koolituse saanud, siis annavad koolitatud naised oma teadmisi omakorda teistele naistele kodukohas edasi. Kõik, kes selle kursuse on läbinud, saavad esmaabipaki ja selle piltidega raamatukese. Partnereid otsides leidis Raisma Lashkar Gah'is naistekeskuse. Ta ütleb, et see oli

superleid. Selgus, et naiste seltsielu on päris elav. Keskkuses õpitakse aiandust, kodundust, seebi- ja moosikeetmist ning muid tarkusi. „Nad hüüdsid hurraa, kui pakkusin neile ka esmaabikursust!“ ütleb Raisma. „Ma just käisin ja küsisin, milline võiks olla arvestuslik huviliste arv. Kui direktress ütles mulle, et eelmise poolaasta jooksul käis kursustel 10 600 inimest, siis ma kokkuvõttes küll, et see on juba üle meie võimekuse piiri! Et esialgu planeeriks ikka 1000.“ Mati Raidma leiab, et kui naisuguse võrgustiku käima saab, siis see on suhteliselt odav, aga väga väärikas panus. „See toob meid lähemale afgaanide igapäevamurede lahendamisele ning on täienduseks kogutööle, mida teeme ISAF-i raames. Esmaabikoolitus on üks valdkond, sellega paralleelne on arstide täiendkoolituse teema.“ Anu Raisma ütleb, et koolituskuse juures on tohutult positiivne selle neutraalsus. „Väga palju on ka ISAF-ist võtta väga vahvaid tohtreid, kes on nõus koolitust tegema, aga me ei saa ühtegi laigulist mundrit ainsasegi haiglasse viia – sinna ei lähe pärast ükski kohalik sisse, kuna see paik muutub kohe ohuallikaks. Kuna koolituskeskus on neutraalne pind, saab seal kasutada ka ISAF-i tohtreid, teha kas või väga lühikesi teabepäevi, üldisi koolitusi, sest absoluutselt kõike seda on vaja, kinnitab Raisma. „Üks mõte on veel, mida oleme arendanud ja arutanud, et koolitaks – kus, millal, mismoodi, seda veel ei teagi – nn sanitaarhügieenikuid. Isikuid, kes õpetaksid ja jälgiksid, kuidas hoida puhtust meditsiini-asutuses. Mismoodi pesta põrandat, mismoodi puhastada pindu, mismoodi peavad olema materjalid hoitud. See oleks elementaarne baasharidus, mis on siin on raudselt väga vajalik! Rāpasus vohab igal pool,“ tunnustab Raisma. Nojah, tohtrid on ju kunagi tõesti ilmselt vastava väljaõppe ka saanud, aga see oli ammu, nad teevad nüüd ikka nii, nagu neil mugav on... Et kord püsiks, peab olema mingisugunegi hirm kukil. Ega korra ja distsipliiniga tõesti hõisata saa. Anu Raisma seletust mööda on siin üsna tavaline, et tohter võtab näiteks endale kuus ajaks puhkuse ja läheb sugulaste juurde, tervisepunkt pannakse selleks ajaks aga lihtsalt kinni. Anu Raisma ütleb, et egatemaal Afganistanis eksperdina väga sügavaid meditsiinilisi teadmisi veel vaja lähegi. Siin on sõna otseses mõttes vaja talupojatarkust ja kainet meelt, et püüda väga väikeste sammudega kuidagi edasi minna. Mingisugusest väga kiirest arengust Helmandis rääkida ei saagi.

„Meil käib siin hulgaliselt külalisi igasugustest riikidest. Astuvad ligi ja küsivad, et millised on probleemid ja põhilised vajadused. Kui sa oled täiesti meditsiiniväline inimene, siis on enda sellega kurssi viimine, et Afganistanis on näiteks veel lastehalvatus olemas, ikkagi suhteliselt keeruline. See nõuab kohutavalt palju lisakoormust, et naisuguseid pisiasju teada saada,“ ütleb Anu Raisma. Üks suur probleem on, et Helmandi ei ole mõtet mingisugust ülimoodsat meditsiini- ja varustust saata, sest puudub igasugune võimalus seda korras hoida. Normaalne on see, kui firmade esindajad on lähikonnas. Maaletooja tutvustab oma toodangut, haldab aparati, vajadusel parandab, kalibreerib. Afganistanis puudub selleks minimaalne võimalus. Raisma naerab: „See on sama hea kui beduiinile auto kinkida. Niikaua kuni paagis midagi on, saab sõita ka, aga kui kütus otsa saab, siis võib autosse ainult liivatormi eest varju minna. Meditsiinitehnikaga on sama lugu, keegi peab seda hooldama. Kaks kuud siin olnud brittide anesteesiaaparaat vilgutab juba kõiki tulesid. Haiglas küsiti minu käest, et kas ma oskan seda parandada... Ma tõesti ei oska!“ Kuna hiljuti Riigikogus olnud fotonäitusel oli ka afgaani prostituudi foto, siis huvitume: kas selles riigis saab tõesti prostituute olla?! Pidavat siiski olema. Aga prostituudil on reeglina burka üll, nii et ostad nagu pörsa kotis. Keegi aasib: üks burkad ongi selleks head, et ka inetu naine saab julgelt ringi käia, pole vaja häbeneda.

Külalendaarse briti järeltulijal
Visiidi ajal Afganistanis kohutuse kohaliku kõrge ülemuse *Task Force Helmandi* ülema brigaadikindral James Cowaniga, kellele allub ka Eesti kaitseväge kontingent. Tema sugulase, Vabadussõjas Briti laevastikku juhtinud kontradmiral Walter Cowani järgi on nimetatud üks Eesti miinijahtijatest. James Cowan kiitis meie kaitseväge. Eesti kaitsevähelased on tõesti saanud väga hea koolituse, nad on ka muidu korraliku haridusega, väga julged, külmaverelised, distsiplineeritud. Brigaadikindral rääkis, et vastavalt uuele suunale hakatakse nüüd tegema väga tihedat koostööd kohaliku armeega, ning ka selles baasis on juba Afganistani üksused kohal. Valmistuti peatselt algavaks suuoperatsiooniks. Sellest ei tehtud erilist saladust – vastupidi, sooviti, et rahulik elanikkond saaks aegsasti varjule minna ning need taliibid, kes soovivad, rahumeelselt üle tulla. See on omaette pro-

gramm – n.ö mõistlike taliibide integreerimine. Pangu relvad maha, tulgu üle, ja nendega ei juhtu midagi halba! Huvitav oli ka kohtumine Afganistanis teeniva Euroopa Liidu politseimissiooni mentori Tanel Tiksigaga, kes rääkis kohaliku politsei väljaõpetamisest. Tema sõnul läheb see üsnagi vaevaliselt. Asi selles, et enamik tööletulijatest on lausa kirjaoskamatud, nii et esimesed paar kuud kulub selleks, et mehed vähemalt oma nime kirjutama õpetada... Ja ka muidu on nende põhitegevus kontrollpunktides valvamine või teesulgudel osalemine. Aga esialgu ju ongi tähtsam lihtsalt piisavalt palju mehi politseisse tööle saada. Järgmine etapp on neid tasapisi harida. Suur on ka kaadrivoolavus.

Hiljem kuulsime, et ligi veerand politseisse värvatutest lahkub õige varsti töölt. Loodetavasti mitte koos varustusega...

Lõpetuseks

Iga reis on õpetlik ja kasulik, nii ka see pisut üle nädala kestnud käik Afganistani. Loomulik oli see ainult pilguheit sinna, ja sedagi läbi soomustatud auto akna. Samuti oli informatsioon, mida saime, üsnagi ühepoolne – kohtusime liitlasvägede ja valitsusvägede juhtidega, aga ei kohtunud vastaspoole esindajatega. Saime rääkida küll rahvaesindajatega parlamendis, aga ei rääkinud ühtegi sõna nn inimesega tänavalt. Aga parem pool muna kui tühi koor – saime teada vähemalt ühe poole arvamuse ja ettekujutuse.

Parlamendisaadik: Afganistani naiste elu meenutab põrgut

Toivo Tootseni sulest ilmus 18. veebruaril Võrumaa Teatajas artikkel „Afganistanil on lootust“. Artikkel pälvib lugejate tähelepanu. Avaldame siinkohal ühe lugeja kommentaari muutmata kujul.

Eesti klikivalitsus ja kaitsejõud püüavad tõrjuda endalt Afganistani okupatsiooni terminit kui tulist tõrva ja eelistavad iga välismissiooni kaunistada kas Eesti riigi või siis vabaduse kaitse õõnsakõlalise loosungiga. Kuidas on lood aga tegelikult? Millal jõuab Euroopa lugejani tõde Afganistanis toimuvast? Järgnevalt avaldame Afganistani parlamendisaadiku Malalai Joya kirjutise. „Afganistani naisena, kes on valitud parlamenti, tulin Ameerika Ühendriikidesse selleks, et paluda president Barack Obama viivitamatult lõpetada okupatsioon minu kodumaal. Kaheksa aastat tagasi olid naiste õigused üheks vabanduseks, mida kasutati sõja alustamiseks Afganistanis. Praegu valitseb Afganistanis naiste õiguste osas katastroof. Afganistani naiste elu meenutab põrgut, kuid see ei kajastu kunagi „Lääne“ peavoolu meedias.

2001. aastal aitas USA tagasi võimule halvimal naistevihkajatest kurjategijad – Põhja-Alliansi sõjapealikud ja narkoparunid. Need mehed on kui fotokoopiad talibanidest. Ainus erinevus on see, et Põhja-Alliansi sõjapealikud kannavad ülikonda ja lipsu ning varjavad oma palet demokraatia maski taha. Just nemed on paljuski vastutavad nüüdse katastroofi eest tänu USA toetusele.

USA ja tema liitlased on valmis pakkuma võimu keskaega kuuluvale talibanidele, luues kujuteldava pildi „möödukast talibanist“, kutsudes neid osalema valitsuses. Mees, kes oli kaheksa aastat tagasi kõige enam tagaotsitavate terroristide nimekirja tipus, Gulbuddin Hekmatyar, on kutsutud valitsusse.

Viimase kaheksa aasta jooksul on USA toetanud narkoparuneid ja teinud minu riigist uimastite maailmapiilinnaks. Täna valmistatakse kogu maailmas müüdavast oopiumist 93% Afganistanis. Paljud parlamendiliikmed ja kõrgetel positsioonidel isikud teenivad avalikult kasu narkokaubandusest. President Karzai enda vend on tuntud narkootikumidega kaubitseja. Samal ajal elavad tavalised afgaanid äärmises vaesuses. Viimase ÜRO inimarengude indeksi kohaselt oli Afganistan 182 riigist 181. kohal. Kaheksateist miljonit afgaani elab vähema kui 2 dollari eest päevas. Paljud emad Afganistanis on valmis oma lapsi müüma, kuna nad ei suuda neid toita.

Afganistan on saanud kaheksa aasta jooksul 36 miljardit dollarit välisabi, samal ajal kui USA üksi kulutab 165 miljonit dollarit päevas selles sõjas. Aga minu kodumaa on endiselt terroristide ja kurjategijate haardes. Minu inimestele ei paku mingit huvi praegune presidendivalimiste draama, sest see ei muuda Afganistanis midagi. Karzai ja dr Abdullah on afgaanide jaoks vihatud USA marionetid.

Suurim kannataja selles sõjas on tõde. Nende elu, kes tõstavad häält ebaõigluse, ebakindluse ja okupatsiooni vastu, on ohus ja nad on sunnitud lahkuma Afganistanist või nad lihtsalt tapetakse. Me oleme kolme võimsa vaenlase: USA ja NATO okupatsioonivägede, Taliban ja korrumppeerunud Hamid Karzai vaitsuse vahel. Nüüd katseb president Obama suurendada vägesid Afganistanis, millega pikendatakse endise presidendi Bushi väärpoliitikat. Fakt on, et pärast 9. septembrit toimunud suurimad massimõrvad on sooritatud Obama ametiaja jooksul. Minu koduprovintis Farah langes USA vägede pommirünnaku ohvriks mai lõpul. Viiskümmend inimest hukkus, enamik neist naised ja lapsed. 9. septembril pommitasid USA väed Kunduzi provintsi, kus hukkus 200 tsiviilisikut.

Meie inimesed on tüdinanud. See on põhjus, miks me tahame, et USA viivitamatult lõpetaks Afganistani okupatsiooni.“

Malalai Joya

(Allikas: noortekolonn.org)

tervishoiu valdkonna arendamist koordineerima Eestist järgmisena Priit Paju. 7 - Hiljuti NATO liitlasvägede juhi kohalt erru läinud Stanley McCrystal nefriidist malenditega, mille ta kinkis Riigikogu kaitsekomisjoni liikmetele. Kesknädalani jõudnud info kohaselt tekitas McCrystali erruminek paljudes Afganistanis leiba teenivate riikide sõdurites pettumust.

Nädala juubilar PRIIT PULLERITS 45

Kui ma 1991. aastal Tartu Ülikooli ajakirjandust õppima asusin, oli Priit Pullerits juba Ameerikast tagasi. Innukalt asus ta õpetama äsja iseseisvaks saanud Eesti riigi ajakirjanikele täiesti uut tüüpi ajakirjandust, mis pidi välja vahetama nõukaegse või siis Eesti puhul Juhan Peegli koolkonna, kus ajakirjanduslikud tekstid jagunesid laias laastus kaheks: lugu ja nupp. Lugu tähendas siis pikemat teksti, nupp aga lühisõnumit. Pullerits keeras kogu varasema õpetuse pea peale. Justkui varrukast puistas ta uusi termineid nagu *news story* (uudislugu), *feature* (vaatlus), *column*, *editorial* (juhtkiri), *news feature* (vaatluse stiilis uudislugu). Uudislugude puhul tuli käibebe termin *lead* (juhtlõik) ning uudiste kirjutamise puhul nn 5W põhimõte: *Who? What? Where? When? Why?* (kes, mis, kus, millal, miks).

Olime esimene kursus, kes sai oma „ristsed“ Pulleritsukäe all. Keda Pullerits saatis linnatänavatele uudiseid kirjutama ning andis tähtaja, mille jooksul pidi lugu valmis olema, ning inimeste arvu, keda pidi

küsitama. Ka see oli tolle aja kohta erakordne: rääkida ühe uudisloo kirjutamise tarbeks vähemalt 4–5 inimesega, *feature* puhul paarikümnega. Noored ajakirjandustudengid küll kirusid Pulleritsi, ent said sellise kooli, et võisid juba pärast esimest kursust minna tööle suurte päevalehtede juurde, kus oodati uut verd ja uut tüüpi koolitust saanud ajakirjanikke, sest Eesti liikus seitsmepeniikoomasaabastega Lääne kultuuriruumi, demokraatlikku ühiskonnakorda, kus ka ajakirjanduse jaoks kehtisid hoopis teised reeglid. Kus ajakirjandus põlnud enam režiimi kuulekas sülekoer, vaid iseseisev valvekoer.

Eks Pulleritsulgi oli apsakaid. Ta oli saanud küll ühe semestri jooksul New Yorgis Columbia ülikooli ajakirjanduskoolis vahetusüliõpilasena hea ettevalmistuse, ent tal puudus kogemus ajakirjanikuna. Seetõttu ei tundnud ta eriti inimesi, ei vullanud teemasid. Noored naksakad tudengid jagasid selle ruttu ära ning tema juhendatud lugudesse hakkasid ilmuma väljamõeldud kangelased ning sullepeast välja ime-

tud intervjuud. Pole ilmselt üllatav, et need, kohati verd tarretama panevad elamused said Pulleritsi käest maksimumpunktid. Probleem tekkis aga siis, kui Pullerits andis korralduse paremad tekstid ajalehes avaldada. Siis oli loomulikult tükk tegemist, et need väljamõeldised avaldamisest päästa. Vabandada end välja näiteks sellega, et lugu pole avaldamiseks veel küps ning vajab veelgi nokitsemist ja täiendamist.

Pulleritsi koostööst üliõpilastega valmisid ajakirjandusõpikud, mis olid esimesed sellelaadsed, nn ameerikalikud, ning mis tekitasid teatud vastuseisu vanemates õppejõududes, ent mille järgi õpivad noored ajakirjandustudengid Tartu Ülikoolis tänini. Ning Pullerits jätkab veel praegugi ülikoolis õppejõuna. Kuigi väiksema koormusega, sest tema põhitöö on olnud alates 1993. aastast ajakirjandus: esialgu ajakirja Favoriit peatoimetajana, siis ajalehes Postimees spordi- ning meelelahutusajakirjanikuna. Praegu kirjutab ta Postimehe laupäevalislas Arter küll kõigest

muust kui ajakirjandusest, näiteks presidendiproua „kräppidest“, ent spordile on ta truuks jäänud, pidades koos ajakirjanik Martin Šmutoviga spordiblogi. Priit Pulleritsi sportlik loomus paistab silma ka tänapäevil: varem Tartus ajakirja toimetades tavatses ta mööda linna sõna otseses mõttes ringi joosta, lühikeste varrukatega triiksärk seljas, lips ees, viigipüksid ja tossud jalas, diplomaadiportfell näpus ning Ameerikast toodud erksavärviline pesapallimüts peas. See oli päris omapärane vaatepilt, ja eks Pulleritsi sellepärast ka aasiti, ent selline oli tema loomus. Juba oma ülikooliõpingute ajal oli ta väga püüdlik ja tubli, istudes sõjalise õpetuse loengutes ka siis, kui kõik teised kursusekaaslased seda ainet boikoteerisid. Samas tõi tema püüdlikkus talle edu – ainsana pääses ta Ameerikasse õppima ning sealst naastes propageeris usinalt ameerikalikku elustiili. Pulleritsi kohta võib rääkida mida iganes, ent üks on selge: ta on meie kaasaegse eesti ajakirjanduse rajaja.

Inno Tähismaa

Ristsõna:
JAANUS KÕRV

Situatsioon: "Ei, enne ei ole, karistatud..." " ... on ikka pärast vargust."
Kõhtuniki: "Kas teid on enne ka...?" " ... varguse eest karistatud?"